Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ◆ ЕРА, 16 ФЕВРАЛЬ, 1984 ШУ. ◆ № 20 (6806). ◆ Мах 3 кап.

ІАЛАЬМАТЕ ЧІОАГІА ГІАЙГІА КХАЬЧА СОВЕТСКИ ХАЛКЪО, ДЕРРИГАЧА ПРОГРЕССИВНИ АДАМЕНО 14 ФЕВРАЛЕ ТІЕХХЬАРЧА НОВКЪА ВАЬККХАР ЮРИЙ ВЛАДИМИРОВИЧ АНДРОПОВ — КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕИ СОВЕТСКИ ПАЧХАХЬАЛКХЕНИ, ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРЧА КОММУНИСТИЧЕСКИ БОЛХЛОЙН БОЛАМА ГІОРВАЬННА ДЕЯТЕЛЬ, КПСС ЦК ГЕНЕРАЛЬНИ СЕКРЕТАРЬ, СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА ПРЕДСЕДАТЕЛЬ.

ЮРИЙ ВЛАДИМИРОВИЧ АНДРОПОВ ДІАВОЛЛАР

ЦІЕЧА МАЙДАН ТІА ХИННА ТРАУРНИ МИТИНГ

Іалaьмате чІоагІа гІайгІа кхаьча советски халкъо 14 февpале тІеххьарча новкъа аьккхар Юрий Владимирович Андропов — Коммунистически партен Советски пачхахьалкхени, дунен халкъашта юкъерча коммунистически болхлойн болама гІорваьнна деятель, КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель.

...Союзий ЦІен Колонни зал. Кхелхачун кІий йисте тІеххьарча сийлен карауле дІаовтт К. У. Черненко, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, В. В. Щербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков.

Траурни вахте дьаьттар кхелхар дІаволлиета вІаштІехьдоаккхача комиссе членаш А. П. Александров, С. А. Шалаев, В. М. Мишин, Г. М. Марков, Т. Н. Хренников, Н. А. Пономарев, В. В. Терешкова, Н. Н. Сенькин, М. А. Ульянов, П. Н. Климук, В. С. Чичеров, Л. И. Абрамова.

ІуйрІийна Колонни зале хилар премьер-министр И. Ганди керте латта Инде делегаци, премьер-министр М. Тэтчер керте латта Великобритане делегаци.

Сий а деш, Ю. В. Андроповх бІаргтоха аьхкар Сирийски коммунистически парте делегаци — парте ЦК Генеральни секретарь Х. Багдаш; Инде Коммунистически парте — парте Къаман совета Генеральни секретарь Р. Рао; Палестински коммунистически парте — парте ЦК Политбюро член С. Надмиб; Бельге Коммунистически парте — парте председатель Л. Ван Гейт; Къулбехьен - Малхбузен Африка Къаман организаце (СВАПО), Намибе, СВАПО президент С. Нуйомо керте а волаш; Нигере кхьача мехкашцарча гІуллакхий министр Э. Мвангале; Нигере — герзашцарча низий главнокомандующе штаба начальник Т. Ндиагбон керте а волаш, кхьбераш.

11 сахьат дьаьннад. Зале бус Ю. В. Андропова кхоачара а гаргара а нах. Іадика юкъа тІеххьара минуташ.

Траурни мелодеш ех. Ю. В. Андропова дакъа чуулла кІий Колонни залера дІаара а баьккхе артиллерийски лафета тІа Іоттабу. ЦІеча майдангаІьа дІайолалу кортеж.

ГІайгІане бака Ю. В. Андропова кІий тІехьа траурни процессе боагІа Коммунистически партен Советски пачхахьалкхени кулгалхой, кхелхар дІаволлиета вІаштІехьдаккхара йолча комиссе членаш, кхелхачун кхоачара нахи гаргара нахи, министерствайн ведомствайн кулгалхой, КПСС ЦК, КПСС МГК, Моссовета исполкома бехктокхаме болхлой, общественноста викалаш.

Процессена хьалха ях Советски Союзий ШагІа КПСС ЦК-гаре, СССР Лакхехьарча Совета Президиумагара, СССР Министрий Советагара, союзни а автономни а республикашкара, крайшкара а областашкара а, министерствашкара а ведомствашкара а, партийни, советски, общественни организацешкара, мехка къахьегама коллективашкара оттаяь хинна дукха венкаш. Укхаза а доазол дехьарча делегацешкара венокаш а.

Хьалхь цІеча дааре гІайбилгаш тІа яда советски орденаш а медалаш а, уж Ю. В. Андропова енна хинна Даьмена хьалхенна доккхий хІамаш карагІдулларах.

ЦІе майда. ГІайгІане бака латт укхаза траурни митинге баьхка эзараш москвичаш. Нийсача мугІарех латт Московски гарнизона бІуна доакъош. Цар колоннаш тІа я Іочукхийта тІема байракхаш.

Траурни процесси Мавзолейна юхекхоач. КІий лафета тІара Іо а баьккхе постамента тІа дІаоттабу.

Мавзолея центральни трибуна тІа бовл новкъостий К. У. Черненко, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, В. В. Щербицкий, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков, кхелхар дІаволлиета вІаштІехьдаккхаре йолча комиссе членаш.

Трибунаш тІа ба КПСС ЦК членаш а членалла кандидаташ а, КПСС Центральни ревизионни комиссе членаш, СССР а РСФСР а Лакхехьарча Советий депутаташ, партийни, советски, общественни организацей викалаш, военачальникаш, производстве хьалхалаттараш.

Укхаза ба Ю. В. Андропов дІаволлача баьхка доазол дехьара дукха хььаший.

Цига ба дипломатически корпуса членаш.

Траурни митинг хьайийлар КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненкос.

Дош лу КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председателан хьалхарча заместителa, СССР кхьача мехкашцарча гІулакхий министра А. А. Громыкона.

Къамаьл ду И. А. Лихачева цІерагІча Московски автозавода кузнеца-штамповщика, Социалистически Къахьегама Турпала К. Н. Малина.

Микрофона хьалхашка ва КПСС ЦК Политбюро член, СССР оборона министр Советски Союза Маршал Д. Ф. Устинов.

Къамаьл ду СССР йаздархой Союза правлене хьалхарча секретара Г. М. Маркова.

Дош лу КПСС Карельски обкома хьалхарча секретара И. И. Сенькина.

Траурни митинг чакхъйаькхина хьакхайакку. Коммунистически партен Советски пачхахьалкхени кулгалхой Ю. В. Андропова кІий тІалаттача постамента хьатІабоагІа. Кремлевски пен болчахьа дІайолалу процесси.

12 сахьати 45 минути йаьннай. Кхелхачун дакъа чудола кІий каша Іочуоттабу.

СССР Пачхахьалкхен Гимн а йоакх, йоккхий топаш кхосе. Цу минутешка артиллерийски салют лу союзни республикаий столицашка, городашка - турпалашка Ленинграде, Волгограде, Одессе, Севастополе, Новороссийске, Керче, Туле, турпал-крепосте Бресте, хІаьта иштта городашка Калининграде, Львове, Дона-тІарча-Ростове, Куйбышеве, Свердловске, Новосибирске, Чите, Хабаровске, Владивостоке, Североморске, Ставрополе, Петрозаводске.

Таьшт оттад мехка; пхе минута болх сацийтаб предприятешкаи организацешкаи. Фабрикашка а заводашка а, машинаьлкъашка, форлен хинеи флота кемашка гудокашна кхаь минута салют елар.

Коммунистически партен Советски пачхахьалкхени кулгалхой юха а центральни трибуна тІа бовл.

Мавзолейна хьалхашка гІоала нийсача мугІарагІа чакхдовл Московски гарнизона бІуна доакъош. Коммунистически парте, Советски пачхахьалкхен кулгалхочун, СССР оборона Совета Председатела тІеххьара бІухой сий ду цар.

Шийн деррига низаш партенен халкъан гІулакх дара дІаденнача Юрий Владимировича Андропова сийрда сибат даим дахаргда коммунистий, деррига советски наьха дегашка.

(ТАСС).

К. У. ЧЕРНЕНКО къамаьл

Деза новкъостий!

Йоккха гІайгІа хинна советски наьха дегашна хаьжад Юрий Владимирович Андропов кхалхар. Дунен тІара дІавахав Коммунистически парте сийлахьа воІ, гІорваьнна политически деятель, геттара дика, цІена доглуйла долаш вола саг. Эггара тІеххьарча денга кхаччалца шийн деррига ницкъаш партех халкъах гІулакха дІатийнад Юрий Владимировича.

Сийрда, тІаьи аьнна, хьалдиза вахар доагаш ваьхав Юрий Владимирович. Комсомольски вожака, партизански болама организатори, дипломат а партийни болхло а — массе метте, парте из дІамел хьожаваьча метте, кьиареи са ца кхоадеш болх бaьб цо. Цунах доахкаш хинна коммуниста-ленинца бакъда-дика гІулакхаш — коммунистически идеалашта мутІахьа хилар, юхабаргбоацa лоІам, кура-бонта воацаши гІуданх довзаши хилар, къахьегача сага йоакхо ярцу деррига хІамаша доккха сий даькхад цун партенен халкъан юкъе. Ленински хьасапара кулгалхо, хулаш болча событеш чІоагІа кхетадеш а уж анализа хьаьддан къаьгга выводаш е нах кхотабеи уж шийна тІехьа биггеи ховш а вар Ю. В. Андропов.

Тохкамах чакхваьннача парте деятело, Юрий Владимирович Андропова доккха дакъа доалар цун коллективни кулгадерча дІрой — Центральни Комитетен ЦК Политбюрон гІулакхашта юкъе. КПСС ЦК Генеральни секретара лакхача поста тІа волаш къаьстта дикеи къахьегая белгалъяьлар цун организаторски талант, шера знанеши геттара шаьхьа вахара опыти. Цу юкъагІа партен халкъеи низаш тІадерзадаь дар дегІаена социализм арга яьккха тоаергйола, мехка экономически низ бебабергбола, къахьегамхой вахара боарам лаьхбергбола керда наькъаш лахара, къахьегама дисциплина, организованность, бехктоккхам чІоагІбара. КПСС Центральни Комитето коллективно кийчъаь решенеш йиза хьаллаьцар партенен халкъан юкъе, позитивни хувцамаш кІезига даьдац цар. Укхаза Іалашката доккха дакъа аьшйр Юрий Владимировича.

Новкъостий! Юрий Владимирович Андроповцара къастача укх гІайгІанеча денош юха а гучІахьа белгалъяьлар Советски Союза Коммунистически парти моаххаз сани чІоагІа кхотасина хилар, партен халкъен йоаргІоаца цхьоагІо. Миллионаш болча коммунисташцен парте боацарашев практически гІулакхашца бакъду партех, цун чурчен арахьарчен политикех шоаш тешилга. Халкъа тешаме дегагІа хІама вай партена да а дац, хург а дац.

Советски Союза Коммунистически парти, цун Центральни Комитет перспективаш шера бІаргагуш, балха хьаьдда программа йолаш я. Іалашадa бистача наькъаца — ленински наькъаца керда хІамаш карагІдувлаpга дуг парте советски халкъ. ХІаьта цу наькъ тІара вай довргдац. Из юха а бакъдир аргІа тІа йоацаш селхан хиннача КПСС ЦК Пленумо.

ДІахо а вай хьаллоаттадергъа наьха инициатива, кхоллама дар дукха тахан партен халкъен айдеш хьинар. ХІаьз йерттердар — парте XXVI съезда, КПСС ЦК Пленумий решенешна тьалхле а лелаеш, общественни вахара ерригача сферашка карагІдайнна дика хІамаш дІачІоагІдари дебадаре. ХІаьз, новкъостий, къаьстта доархІаме да хьалдича гІулакхашта дукхагІа тІадерзар, дийзаи доккхийи хІамаш карагІдувлар. Духхьал царга хьежжа мах бергба парте кулгалдеча кадрай кхетама а, къахьегача коллективий балха а, вай мехка республикашта, областашта, халкъа боахама дерригача доакъошта карагІдувларий а.

Дунен тІарча мащара тІехьа чІоагІа къовсам лоаттабаьча Ю. В. Андропова дукха хІама даьд дунен халкъашта юкъера вай мехка позицеш чІоагІъяра, цун обороноспособность лакхъяраи Советски Герзашцарча Низаш чІоагІдараи. Цун уйлаши практически гІулакхаши машар лоаттабара, ядерни тІема кхерамах адамле лораяра тІадерзадаь дар. Цудухьа хІанзарча, геттара чІоагІа кхоьлденнача дунен халкъашта юкъерча хьалашка вай тешаме дІакхайкаду: Советски Союзо дІахоккхуьйргья машара — дерригача халкъашта — доккхийча а кагийча а — болча чІоагІачех нийсхони машара политика. Вай бакъду переговорашта, цхьабакъда, цІенача дег тІара, нийсхони цхьатаррарча кхерамалени ларда тІа еча переговорашта воаш кийча хилар. Кхерам тІатувсарах вай кхерадулургдац. Вай оборона чІоагІа а я, хІаьта советски наьха къахьегамца хьа мел дьь хІама лораде вай вІаштІехьа а даргда.

Социалистически мехкий халкъашка тахан юха а ала йиш йолаш да вай, вахарца техкача пролетарски интернационализма принципий ларда тІа вай цхьана леладу гІулакхаш дегІакхувлар хувцалургйоаца вай ориентир а йолаш дусийга.

Советски Союзо дІакхайкаду кортамукъа дагьяча мехкий халкъашта кхьачарех тийша хІама доацаш хилар духьа, социальни экономически прогресс бахьан долаш, паргІатонен бокъонца демократически дегІааххаран тІакхувдача империализмана духьала лоаттабеча къовсамца шийн солидарность хилар.

Новкъостий! Вай партен правительстван цІерагІа, советски халкъа цІерагІа баркал ала безам ба са вежарешка йодча партешта, социалистически содружества къахьегамхошта, кхьача мехкий правительствашта халкъашта — Юрий Владимирович Андропов сий деш дага а веха кодам мел баьрашта. ЧІоагІа дош лу вай советски халкъа, доазол дехьарча воай доттагІашта, Советски Союза Коммунистически парти дІахо а кхы хувца ца луш Ленина наькъагІа ухаргхиларах.

Юрий Владимировичацара къастача укх гІайгІанеча сахьата чІоагІа, дег тІара хала а хеташ кодам бе безам ба са цун дезалгеи гаргарча нахагеи.

Кьоца Іадика ювц оаха, тха веза доттагІа а новкъост а Юрий Владимирович!

Хьа сийрда сибат даим тхона хургда!

ДІахо кІоаргденнад социалистически мехкаша вошал тІехьа цхьана леладу гІулакхаш. ХІаьта укхаза а дукха дар Юрий Владимировича Андропова даьраш.

Къаьстта йоакхо йора Юрий Владимировича советски нах, деьттара беррига нах машара хьалашка бахнягІа Іалашдара деша. Де мел дезар дора цо хІанзара нахи цар тІехьен шоай кхоаненах кхера ца безаш бахийтара.

Цо кулгал а деш, тІагІертта дІахоккхуьар КПСС Центральни Комитето дунен халкъашта юкъера кхерамзле чІоагІъяра, пачхахьалкхенаш машаре цхьан ахара никъ.

Арахьарча политика дошашка хІара дения хьокар Юрий Владимирович. Цун белгал хинна хІама дар чоалханеча дунен халкъашта юкъерча проблемаех керттера ираш къоастае хар. Цуйна гора перспектива а, тахан де дезаш дар а, малагІча хана малагІа решенеш тІайе еза. Цунах доахкаш хинна уж дика гІулакхаш гучадьлар парте а пачхахьалкхен а эггара лакхагІа йола посташ цунга дІаешача хана.

Партийни съездийи ЦК Пленумийи решенеш кулгал а луьцаш, хІанзарча чоалханеча дунен халкъашта юкъерча хьалашка бІубенна дІахьу гІулакхаш КПСС Центральни Комитето, Политбюрос. Селхан хиннача Центральни Комитета Пленумо из цІаьккха а бокъонца бакъдир.

Шийн кхерамзле а шийн союзникий кхерамзле а чІоагІъяра дика да доала гІулакхаш, де дезаш дола гІулакхаш а деш, Советски Союзо, цун кулгалхоша мел бац е мел а бергбац адамаенна тІера тІема кхерам дІабаккхара, дунен халкъашта юкъера хьал тоадаре тІеухийта низ.

Вай мехко оттаьй принципиальни лоархІам болча йоккхийча инициативай сери. Цар маІан латт машар чІоагІбарах. Цу гІулакха динза даргдоацар да эггара хьалха этта тІема-стратегически нийсхо йохае ца гІертаи сацар, ядерни герзаш ца доахаш дитар, цу герзашта доазув оттадарая кІезигдареи низ тІабахийтар.

Милитаризма, герзаш хьедалга хьаькъелах доацаш сихдара, кхьача пачхахьалкхений чура гІулакхашта юкъегІертаре политика чакхйоахареш цу политика тІара бовла а пуй мета машарен цхьана гІулакхаш леладаре политика чакхъяха а еза. Из дара тІахьех уж Советски Союзо.

Советски Союза бокъонца тІехьа я вІаши юкъера герзаш чІоагІъяра масштабни гІулакхаш дара хьакъехьа барт бе. Цу гІулакхо дукхача даькъе гІо дергдар ерригача ядерни державаш хьалхагІа ядерни герз дІа ца тоха декхар тІаэцаро, герзашцара низаш вІаьла юкъе а ца доаладара даькъера дунен халкъашта юкъера договор даро.

Советски Союза предложенеш цхьаннена а новкъа хургдола хІама доацаш я, уж массанена а цхьатарра пайдана я. Вай хьехаш да Малхбузен мехкаша цу хьекъехьа шоай дош аларга а вайца цхьана машара гІулакх тоадара цар болх болабарга а.

Новкъостий!

Юрий Владимирович Андропова къовсам лоаттабора вай машара, ерригача пачхахьалкхенашта бокъонаш цхьатарре а йолаш цхьана гІулакхаш леладаре политика чакхъяккхара. Тахан, гІайгІане кортош Іочу а дахийта, тІеххьара никъ беш вола из наькъавоаккхаш долаш, вай цІаьккха а хІайнаду, дІахо а воаш новкъара ца долаш из политика чакхйоахаргхилар.

Къаст хьо тхоцара, тха веза доттагІа, новкъост! Тха дегашка даим латтаргда хьо сийрда сибат, хьо дагалоттаргва ленински партен советски халкъен гІулакхах деш.

А. А. ГРОМЫКО къамаьл

Деза новкъостий!

Коммунисташта, дерригача советски халкъа чІоагІа халахеташ хІама да Юрий Владимирович Андропов кхалхар. ДІаваьннав вайна юкъера вай партен пачхахьалкхени гІорваьнна деятель, ленински тайпара вола кулгалхо, кІоарга хьаькъал дола, чІоагІа наьха безам тІаозаш хинна саг.

Юрий Владимировича вахара никъ — коммунизма сийлахь - доккхача гІулакха къаьхта бола хьокхам. Из бокъонца тешаме хилара вар шийн халкъа тешаме воІ, цун гІулакха дІавеннавар цо хІама юхе ца дуташ деррига ше — ерригa шийн йоккха талант, деррига шийн низ.

Юрий Владимировича Андропова цІерацa дувзадена да КПСС XXVI съездо хьалхашка оттадаь исторически декхараш чакхдахара практике советски наьха вахара дукхача сферашка хинна доккхий дика хувцамаш.

Боахама, организационни, духовни даькъе — массанахьа а хоалора парте Центральни Комитето чакхдаха доладеш хиннача гІулакхашта юкъе Юрий Владимировича лоацаш дола доккха дакъа. Лакхлуш латт советски экономика темпаш. ЧІоагІа дегаш уваьтта къахьегаш ба советски нах моах экономически социальни дегІакхувлара планаш кхочашъяра.

К. Н. МАЛИНА къамаьл

Деза новкъостий!

Хала да дІадувца дукха веза а тхона массанена боарам боацаш гаргавола а Юрий Владимирович Андропов кхелхалга хайча тхоах, москвичех, хІаранена хинна халахетар. Из дІавалар бахьан долаш партех а мехках а ваьннав хьаькъал дола политически деятель, къахьегача наьна талант йола организатор.

Шийн вахара никъ Юрий Владимировича дІаболабир болхло а волаш, шийн тІеххьарча деношка кхаччалца болхлойи класса дикагІдола гІулакхаш шийх доахкаш а хилар, шийн деррига низ, знанеш, опыт дІалора цо цун хьаштаца бахьан, къахьегамхой ираз бахьан лоаттабеча къовсама. Цо массанена теркаме хьаллоацар мугІарерча наьха уйлаши дагалаттараши, юкъарчал доацдаш царна гІулакхаш леладелга дезаш вар из.

Тхона дукхача хана дІалургдац Серго Орджоникидзе цІерагІча Московски станокаш еча завода болхлошца из вІашагІкхетари цига цо даь гуччахьара, дег тІара къамаьли. Цу вІашагІкхетаро дІайолайир дисциплина а организованность а чІоагІъяра, къахьегама овсарле лакхъяра тІеххьарча деррига халкъа болама низ боаа юкъ. Юрий Владимировича тІахьехарах из эггара хьалха дІадоладир

(Чакхдаккхар 2-ча оагІон тІа).

Ю. В. Андропов тІеххьара наькъаводаккхаш.

В. КОШЕВОЙ, В. ЕГОРОВА, В. МАСТЮКОВА сурташ. ТАСС фотохроника.

ЮРИЙ ВЛАДИМИРОВИЧ АНДРОПОВ ДIАВОЛЛАР

К. Н. МАЛИНА къамаьл

(Йистедоалар. Доладур 1-ча оагIо тIа).

Москован хьалха латтача болхлой коллективашна.

Юрий Владимирович Андропова цIераца, лакхехьарча посташка цо хьинаре партен Советски пачхьалкхени бахьа балхаца дувзаденна да ух тIехьарча хана мехла вахаре, хIара къахьегача коллективе хулаш дола дог гIоз доаха хувцамаш.

Вайна массанена а хошш да цо мел дукха низ дIалора социалистически Дайхен экономически оборонин низ чIоагIбара, цо мел тIагIертта къовсам лоаттабора ух латтта машар лорабаран чIоагIбаран тIехьа, из бакъан доаш оаха дохка баркал ях дуцаш.

Юрий Владимирович Андропова деррига вахар боккхача лоархIамера проблемаш классови, бокъонца ленински хьисапе къоастаяра масала да, бахка тIа ленински стиль хилара къаьгга хьокхам ба. Цуица цо шийна аькхаш болхлой класса, дерригача халкъа геттара йоккха авторитет, безами чIоагIгIа лоархIилгея.

ВIалла дукха ха йоаццаш автозаводций дукхха эзараш нах юкъе болча коллективагара Пролетарски хоржамий округе гIоала Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидат Юрий Владимирович Андропов оттаве доаш ала дийзар са, сона бIаргадайра из наха геттара раьза болаш тIайийца. Тхо, пролетарцаш, кийчлуш дар цаI санна хоржамий участкашка даха ленински гIулакх тешшаме дIахьош волчоа тIехьа кхадак тасса. Бакьда, къахетам боацача валаро вахар чура дIавийцар из.

Юрий Владимирович тIехьара наькъовоанхаш оаха, советски болхлоша, кхы а айхагIа кхотадергда тхоай мугIараш Коммунистически партена, цун Центральни Комитета гонахьа! Оаха кхы а чIоагIагIа къахьегаргда парте белгалъяьхка планаш кхоачашъяре, коммунизм котъяккхара тIехьа, ух латтта машар хилийтар духьа.

Къаст хьо тхоцара, тха веза Юрий Владимирович!

Д. Ф. УСТИНОВА къамаьл

Деза новкъостий!

Ухх деношка чIоагIа гIайгIане да советски халкъ, Гервашцарча Низий тIемахой. КПСС ЦК Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель, СССР оборона Совета Председатель эскара инарал Юрий Владимирович Андропов кхалхарца дувзаденна.

Юрий Владимирович Андропова, Коммунистически партен Советски пачхьалкхени, дунен халкъашта юкъерча коммунистически болхлойи болама гIорваьнача деятела деррига сийлахь вахар са ца кхоаден халкъа гIулахх дара, коммунизм хьалъяра, вай Дайхен кхерамале чIоагIъяра хетадь дар. Сийлахь - доккхача ленински гIулакха, коммунизма идеалашта тешаме хилара дог урауттадеш дола масал долаш дусаргда из советски наха, Эскарен Флотен тIемахошта.

Машара тIехьара, тIема кхерам дIабаккхара тIехьара кIаьдлуш воаца, къонакчал дола къовсамхо вар Юрий Владимирович Андропов. ЧIоагIа дог тийша вар из агрессе низаш юкъаъоалла йиш йолаш хиларах, цудухьа дунен халкъашта юкъера климат унахцIена хилийтара дола хIама а дора цо.

ХIанзарча кхихаденна латтача дунен халкъашта юкъерча хьалашка машар хьал а лаьна, Юрий Владимирович Андропова хаддаза уйла йора Советски пачхьалкхена тешаме оборона Iалашъяра. Даим терко а йоакхо а йора цо Советски Гервашцара Низаш дIахо дегIадоаладарен чIоагIдарен, уж технически кийчдара, тIема кийчо лаккха боваре лоаттара. Эскарен Флотен тIемахоша дег тIара лархIарца кхи дора из бальан долаш.

Юрий Владимировича дукха низ хьинари дIателар Эскарен халкъен цхьоагIо ма могга чIоагIъяра хьакъехьара, тIема - патриотически кхетам лугга тоадарен Дайхе дораве советски кагирхой массе оагIорахьара кийчбарен хьакъехьара ленински васиет кхоачашдара.

Башха - дика партийни сагем гIулакхаш доахнаш вар Юрий Владимирович Андропов. Къахьегам Iалальмате дуккабезаш хилар, принципиальность, доагIар дизза хьадехаш хилар цунна чухь геттара дика цхьана тардеш дар дега цхьаьнхаца, куре-сонта ца хиларца, эшшача метте кийча хиларца, наьха терко еш хиларца. ЧIоагIа Iимервен дог-дийша вар из парте, революце, тIема, къахьегама ветеранашца.

Юрий Владимирович Андропова теоретически балхашеи къамаьлашеи, цун дерригача гIулакхаша чIоагIа вIашкахь хьай парте идеологически организаторски балха боарам лакхбара. Цар гIо даьд Эскарен Флотен партийно - политически болх эргаболаш тоабара, тIемахой балха - дикача морально-бевой гIулакхех, фелах а шоай патриотически интернациональни декхар де доагIача тайпара кхоачашдаре кийчо ях а кхебара.

Мах бай вартвоашш доккха дакъа лаьцад Юрий Владимировича массе оагIорахьара цхьана леладу гIулакхаш дегIадоаладарая Варшавски Договора мехкий. ВIашагIехача Гервашцарча Низий тIема онк чIоагIдарая юкъе.

Новкъостий!

Парте ленински наькъ лоарзагIа баргбоацаш ба. Из верданча низаца бахьдир массана а цхьа барт болаш кхотавенцен волча хьалашка селхан чаккхьайнача КПСС ЦК Пленумо. Советски халкъа, Гервашцарча Низий тIемахой боарам боацаш чIоагIа тешаме ба марксизма - ленинизма идеяшта. ТIабийрзза къахьег цар КПСС XXVI съездо, Центральни Комитета дIахорча Пленумаша оттадаь декхараш кхоачашдара. бIубенна болх уж дIахьалхашахьа коммунизмага бодача наькъагIа. Ухх гIайгIанеча сахьате цар шоай мугIараш кхы а айхагIа кхотаду Коммунистически партенен цун деналча штабах — ленински Центральни Комитетах КПСС ЦК Политбюроних гонахьа.

Коммунистически парте хьалкхебеш кулгалдеш бола Эскарен Флотен тIемахой дIахо а тешшаме латтаргба вай социалистически Дайхе, советски халкъа маьрша [illegible] лорабеш, хIаьта мел кхерам тIатуьсарах вай кхера а дулургда.

Советски Гервашцарча Низаша турпала сийле лакхий шоай тIема байрахаш тахан кхчуерзаю Юрий Владимирович Андропова — Коммунистически парте теша волча воIа, чIоагIагIа волча советски патриотен интернационалистен, вай денaлеча доттагIчун новкъостех цхьайна хьалхашка.

Юрий Владимирович Андропова цIи, цун сийрда сибат даим даха дусаргда советски наьхен вай социалистически Дайхе герз бе а делла дорешш латтарайн дегашка.

Тхоцара къаст хьо. тха веза доттагI а новкъост а.

Г. М. МАРКОВА къамаьл

Деза новкъостий!

Дега чIоагIа лазар а деш тIайийцар литературан искусстван деятелаша, советски культура берригача болхлоша Юрий Владимирович Андропов кхалхарах бола хоам. Деган хоралдагIац вайга кхаьчача сагото чуйоассаль гIайгIа це йа яра дIакхайнас.

Дунен тIара дIалахха вай партенен пачхьалкхенен бIубенна доале лаьтта гIорваьнна саг, Юрий Владимировича хьакъьалан талантан дулуш хIамаш дар вай замани чоалханегIарча процессий маIана бихха деза дуттIаьалга, цар бокъонца Iилман анализ алга, гаьнна йолхаш бола вывода елга. масcагIа бола, массе оагIорахьара баркъаль решенеш тIайийллга. ХIаьта цу гIулакха чIоагIа къонахчал, шера эрудици, лаьрхIар чакхдоакхаргга, шай дерригe низаш парте гIулакха дIадала ховлга зиар. ХIаьта из ух гIулакхаш дикка шийх доалхаш а вар.

Юрий Владимирович Андропова сийрда. Даймехка дукха беча дукхача балхах дизза хинна вахар — са ца кхоадеш советски халкъа гIулакх дара тьокхам, коммуниста-ленинца кхея шай мехка кхолаша айхха ювзаенна хилара гучахьара тешал.

Юрий Владимирович литераторий бокъонца вола доттагIа, йоакхо еш вола хьеханча вар, дукха къамаш дахача вай Дайхен литературен искусствон дика йовзашн дукха езаш вар. Хоза хеташ дуйцар цо творчески болхлоша нарагIдаьнарех, цхьабакьда, цар произведенешкара эсалча хIамех шийна хетар къайла а хьоцар.

Юрий Владимирович Андропова хьалдийцар вай литературан искусствал дикa, бокъонца бакъ, художественни мел дар. бIуболийташ дола керда деккараш уттIадора тхона хьалхашка. Социалистически культура болхлой Iомабора цо шоай творчески къахьегам халкъа вахарца, вай парте политически наькъаца, дукха оагIош йолча коммунизм хьалъяра практикаца бувза. Вахара хьинаре позици, марксистско - ленински догуйла долаш хилар, юхаяргIйоаца партийноста уйла — художника толамаш дизара бола тешам лоархIар ба. Коммунизма идеаш котъяхар духьа, машара гIулахх котданкхар духьа лоаттабеча къовсаме керда, халкъа эза произведенеш хьакхоллара тха, литературан искусстваи болхлой, даган уре а уттадаьл, хIанз а уттаду парте дешо.

Вайна массанена а дег тIара дика кийттар аргIагIа йоашша, массана а цхьатерра раьза а волаш чаккхьайнача Центральни Комитета Пленумо КПСС XXVI съезде белгалбаьи ЦК ноябрьски, июньски, декабрьски Пленумашка дегIабоалабаьи бола вай парте наькъ хувцалургйоацалга баьхдача.

Доккха во да вайга денар. Советски культура болхлой берригача советски наьхаца цхьана кхы а айхагIа кхотаду хьаисарча Коммунистически парте байракха кIал, ленинсюи Центральни Комитета гонахьа. Даим вай дегашка латтаргья Юрий Владимирович Андропова, бешха-дикача коммуниста, вай сийлахь-доккхача халкъа сий долча шIий сийрда цIи.

И. И. СЕНЬКИНА къамаьл

Деза новкъостий!

Коммунистий, къахьегамхой дегашка йоккха гIайгIа ессай сийлахь - доккха ленински сIулахх тешшаме дIахо кхахьа. Коммунистически партен Советски пачхьалкхени гIорваьнна деятель, коммунизма идеалаш бахьан, машар бахьан кIаьд ца луш къовсам лоаттабаь Юрий Владимирович Андропов кхалхар.

Цун вахарея балхен дукха шераш дувзаденна дар Карелеца. Укхаза, хьуни Iамарчийи кран, Сийлахь-боккхача Даймехна тIема халача шерашка чIоагI а елар, хIама доизаш а хилар къонача Юрий Владимировича политически организаторски талант. Хьалха хиннача партизанаштен водпольщикаштен безаме а лоархIаш а даганоагIа шоай комсомольски секретарь, хIамц теркалде хошн нахаца тарлуша из хилар, цун къонахчали котдаргхиларах шено йоацаш тешаш хилари.

ТIемал тIехьегIарча халача хана Юрий Владимирович партийни болхло хул — юхьанца Петрозаводски горкома шоллагIа секретарь, цул тIехьегIа республика Компарте ЦК шоллагIа секретарь. Цу шерашке а гучадьлар цун ленински хьисапе кулгалхо хилара башха - дика гIулакхаш, — масштабно уйла е йоаш, боарам боацаш партена тешаме, балха тIа принципиальность йолаш доагIар хьадехаши, къахьегача наха гарга, цар хьаштийн йоакхо ен чIоагIа терко еш, ше вокхий ца хеташ хилар.

Цхьан хана тайта хиннача тахан гуш я хьаль энергетика а машинаш ю а низ бола объекташ, мехка эггара йоккхагIйола целлюлозно - кьадата предприятеш, хьальхьий шерра йолзаш йола горно-обогатительни комбинат, керда яр дегIа а йоагIа.

Республика коммунисташа, къахьегамхоша, берригача советски наха а санна, хьатIа а иц, цхьан дагара болаш хьал а лоац парте хIанзара стратеги — хьакилара юкъе Юрий Владимирович Андропова доккха дакъа лаьца йиза хьалинна яьна социализм эргальккха тоаяра йола вай стратеги. Селхан хиннача Центральни Комитета Пленумо цIаьхха а баьдир цу стратегена вай парти тешаме хилар, ленински генеральни новкъа, XXVI съезда новкъа яла хувцалургйоаца чIоагIо яь хилар. Ше кхо ца веш Юрий Владимирович Андропов кхоачашде гIийрта дагалаттараш кхоачашхургда.

Къаст хьо тхоцара, тха веза Юрий Владимирович!

ДОТТАГIАЛА ТIЕХЬ ВIАШАГIКХЕТАР

Ю. В. Андропов кхалхарца дувзаденна 14 феврале Москве баьхнача Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача пачхьалкхений партийно - правительствении делегацешта керте латтарашца вIашагIкхетар хилар КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненко.

ВIашагIкхийттача дакъа лоацаш бар: Болгарски Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, НРБ Пачхьалкхен совета Председатель Т. Живков, Венгерски социалистически болхлой парте ЦК Хьалхара секретарь Я. Кадар, Германе Социалистически Едини парте ЦК Генеральни секретарь, ГДР Пачхьалкхен совета Председатель Э. Хонеккер, Польски вIашагIкхийттача болхлой парте ЦК Хьалхара секретарь, ПНР Министрий Совета Председатель В. Ярузельский, Румынски коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, СРР Президент Н. Чаушеску, Чехословацки Коммунистически парте ЦК Генеральни секретарь, ЧССР Президент Г. Гусак.

Массе оагIорахьара беседе оча дакъа лаьцар КПСС ЦК Политбюро членаша — СССР Министрий Совета Председатела Н. А. Тихонова, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкос, СССР оборона министра Д. Ф. Устинова, хIаьта кхитта КПСС ЦК секретара К. В. Русакова.

Беззамеча, везарашка долча хьале чакхдаьлар, вIашагIкхетар.

(ТАСС).

К. У. Черненко И. Гандеца хинна беседа

14 феврале Кремле КПСС ЦК Генеральни секретарь К. У. Черненко беседа хилар Инде премьер-министраца И. Гандеца. Цига дакъа лаьцар КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкоси Инде кхыча мехкашцарча гIулакхий министра П. В. Нарасимха Раоси.

Советски оагIонгахьара доттагIал долча Инде премьер-министран халкъан баркал аьлар Ю. В. Андропов сий деш дагавохарах.

Лоацца хиннача беседе раза хинна белгалдаьккхар советско - индийски отношенеш тIа-тIа дукхагIа дегIаухаш хилар, хьакхайкадир шекхе а оагIув СССР-ан Инденен юкъерча, шинна а мехка халкъий хьашташта. Азерчен деррига дунен тIарчен машара тешшаме гIо деш долча машара, доттагIала, цхьана хьаладеча гIулакхий хьагъехьарча Договора чIоагIача ларда тIа уж дIахо а чIоагIъялари кIоаргъялари лоаш хилар.

Iимерза, доттагIал долча хьале чаккхьайнача беседе кхитта дакъа лаьцар советски оагIонгахьара — КПСС ЦК генеральни секретара помошникаша А. М. Александрови В. В. Прибытковеи, Индерча СССР посола В. Н. Рыкова; индийски оагIонгахьара — СССР-ерча Инде посола С. Нуруд Хасана, премьер-министра советника Г. Партхасаратхе, Инде МИД-а кхыча мехкашцарча гIулакхашта волча секретара М. Расготрас, премьер-министра советника К. Р. Гхарекхана.

(ТАСС).

К. У. Черненко Дж. Бушаца хинна беседа

14 феврале КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненкос Кремле тIаийцар США вице-президент Дж. Буш. Беседе дакъа лаьцар КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкоси США сената республикански дукхагIбарий лидера Г. Бейкерен.

Дж. Буша США президентен халкъен цIерагIа чIоагIа хала а хеташ кодам бир Ю. В. Андропов кхалхарца дувзаденна.

Советски оагIонгахьара баркал аьлар Ю. В. Андропов сий деш дагавохарах.

Принципиальни пламе дIахьа дагабаьлар дунен халкъашта юкъерча хIанзарча хьалан советско - американски отношенейн хьакъехьа.

К. У. Черненкос кхы тIа а баьхдир, Советски Союза политика дунен халкъашта юкъерча гIулакхашка дIахо а ядерни тIом ца хилийтара, машар чIоагIбара, дерригача мехкаштен халкъаштен юкъе цхьатеррарча бокъонегIа цхьана леладу гIулакхаш дегIаккуалара тIаерзаль хургхилар. Цу цхьан хана белгалдаьккхар, шай кхерамален а шай цхьоагIонхойи доттагIийн кхерамален а хьашташ лорадара дизза дарг мел доацар СССР-о дергхилар.

Советско - американски отношенеш, аьлар К. У. Черненкос, нийсхоии цхьатеррарча кхерамзаленн, законни хьаштеш вIашн терхалдара а турча гIулакхаштe вIашн юкъе ца гIертара а ларда тIара хьалхе еш. Американски оагIоно уж принципаш хьаллаца ше практически кийча хилар хьахьокхаро йиш хулийтаргьяр шин мехка юкъера отношенеш тоае доладала.

Беседе кхитта дакъа лаьцар США-рча СССР посола А. Ф. Добрынина, КПСС ЦК Генеральни секретара помошникаша А. М. Александрови В. В. Прибытковеи, СССР-ерча США посола А. Хартмана.

(ТАСС).

К. У. Черненко Франце премьер-министрца хинна беседа

КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненко 14 феврале Кремле тIаийцар Франце премьер-министр П. Моруа, цуца беседа йир КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкоси Франце кхыча мехкашцарча гIулакхий министра К. Шейсонех дакъа а лоацаш.

Ю. В. Андропов валарца дувзаденна чIоагIа хала а хеташ кодам бир П. Моруас, президента Ф. Миттерана шийгара яйта послани дIаелар.

К. У. Черненкос белгалдаьккхар Ю. В. Андропова сий деш Франце дагавохар Советски Союзе дика лоархIилга а вай шин халкъа юкъе традиционно лелаеш йола бахьахьара уйлаш хьахьоилар цуьнах лоархIилга а.

Советско-французски отношеней хьалех дIахорча цар перспективайн хьакъехьа дагабоалача хена хьакхайкадир бIарча хьайцача уж а царца цхьана торгово-экономически дакъъяра яраш а шакхе оагIув раьза йолаш лелаш хилар.

Советски оагIонгахьара белгалдаьккхар, чоалхане даьнача дунен халкъашта юкъерча хIанзарча хьале Европерчен дерригача дунен тIарчен пачхьалкхений кхерамале чIоагIъяран царна юкъера/ тешам лакхбаран тIаерзаьча СССР-ан Францеиц юкъерча контактийн политически диалоген лоархIам хIанз боккхагIа хулаш хилар. Кхитта хьоахайир цхьайола дунен халкъашта юкъера проблемаш а.

Беседе дакъа лаьцар кхитта Францеерча СССР посола Ю. М. Воронцова, КПСС ЦК Генеральни секретара помошникаша А. М. Александровеи В. В. Прибытковеи, СССР-ерча Франце посола К. Арнос.

(ТАСС).

К. У. Черненко ФРГ канцлераца хинна беседа

14 феврале Кремле КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненко беседа хилар Германе Федеративни Республика федеральни канцлераца Г. Колаца. Беседе дакъа лаьцар КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкоси федеральни канцлера заместитела, ФРГ кхыча мехкашцарча гIулакхий министра Г.-Д. Геншерен.

Г. Кола шийгара а Германе Федеративни Республика правительствен халкъен цIерагIа а кодам бир Ю. В. Андропов кхалхарца дувзаденна.

К. У. Черненкос баркал аьлар Ю. В. Андропов сий деш дагавохарах.

Цул тIехьагIа лоацца дIахьа дагабаьлар СССР-ан ФРГ-енен юкъерча отношеней а хIаьта кхитта Европерча хьала а бIарзагIа долча деалех шоашта хетачоа.

Советски оагIонгахьара белгалдаьккхар, ядерни кхыдолен герзаш сихдаь хьадела соцадара, уж кIезигдара тIаберзабаь СССР наькъ дIахо а хувца ца луш бусаргболга. Цхьабакъда, цу наькъагIа дIахьалхашкахьа дахара лоархIаме да кхитта уйла йолаш Малхбузе а цу дакъе ФРГ-е а хулга. Цуица дувзаденна цIаьхха а баьйир ФРГ территоре тIа американски ядерни ракеташ оттаярах хургадий хьакъехьара Советски Союзе принципиальни позици.

Беседе дакъа лаьцар кхитта ФРГ-ерча СССР посола В. С. Семенова, КПСС ЦК Генеральни секретара помошникаша А. М. Александровеи В. В. Прибытковеи, СССР-ерча ФРГ посола Х.-Й. Кастлен ФРГ федеральни канцлера ведомства арахьарча политически гIулакхий отдела заведующе Х. Тельчикен.

(ТАСС).

К. У. Черненко М. Тэтчерца хинна беседа

14 феврале КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненко беседа хилар Великобритане премьер-министрца Маргарет Тэтчерца. Беседе дакъа лаьцар КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкоси содружества дешашта кхыча мехкашцарча гIулакхий министра Дж. Хауси.

Советски кулгалхой цIерагIа К. У. Черненкос баркал аьлар англайски правительстван халкъон Ю. В. Андропов дагавеха сий дарах.

Лоацца дIа-хьа дагабаьлар дунен халкъашта юкъерча хьала хьакъехьа а хIаьта кхитта шин оагIорахьарча советско - британски отношеней дешашта а.

К. У. Черненкос белгалдаьккхар дунен тIа этта хьал динагIча оагIорахьа хувцара цу дика СССР-ов цун цхьагIонхошен бахийта ца Iеш, НАТО мехкашa а цу дакъе Великобритане а из тIаьхийта безаш хилар.

Кхитта белгалдаьккхар, англайски оагIув хала йоагIача тайпара кийча хьаре шин оагIорахьара вай мехкашта юкъера отношенеш а чулоаман дикагIа болаш хургахилар.

Беседе кхитта дакъа лаьцар КПСС ЦК Генеральни секретара помошникаша А. М. Александровеи В. В. Прибытковеи, СССР-ерча Великобритане посола И. Сазерленда.

(ТАСС).

К. У. Черненко Итале президентаца хинна беседа

14 феврале Кремле КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненко беседа хилар Итальянски Республика президентаца А. Пертиниеца. КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыкоси Итале кхыча мехкашцарча гIулакхий министра Дж. Андреоттен дакъа а лоацаш.

А. Пертине итальянски халкъа цIерагIа чIоагIа хала а хеташ кодам бир Ю. В. Андропов кхалхарца дувзаденна.

Цунах баркал аьлар К. У. Черненкос.

Шинна а оагIорахьара цIаькха а баьхдир шинна а мехка халкъий, Европерчен цун доавонел арахьарчен машара гIулакха дукха тайп-тайпарча доакъошка цхьана гIулакхаш деладе СССР-и Италии кийча хилар.

Американски ракеташ НАТО цхьадолча мехкашка, цу дакъе Итале а, оттаяро хьал чIоагIа чоалхане даь хилар дIа а кхайкадаь, К. У. Черненкос белгалдаьккхар, из тоалургдоацаш ларIа СССР-а ца лоалга, Советски Союз а йоацаш, США-и цун цхьоагIонхойи ба переговораш дIахо е йиш йоацача яьхараш. Европе вIашдухьала этта латта ракетно-ядерни низ кIезигбара Советски Союзо енна предложенеш йоаз я, хIаьта уж кхитта хоам хиннача тайпара исаш а я.

Кхитта хьоахайир шинна а оагIонна хьашт долаш йола дунен халкъашта юкъера цхьайола кхы проблемаш а.

Беседе кхитта дакъа лаьцар КПСС ЦК Генеральни секретара помошникаша А. М. Александровеи В. В. Прибытковеи, Италерча СССР посола Н. М. Луньковa, СССР-ерча Итале посола Дж. Мильуоло.

(ТАСС).

Ленински наькъагIа

Дерригача дунен тIарча миллионаш болча наха сий деш дIаваллар Юрий Владимирович Андропов — Коммунистически партен Советски пачхьалкхени гIорваьнна деятель, воккха патриот-ленинец, машари коммунизми бахьан кIаьд ца луш къовсам лоаттабаьр. „Социалистически доттагIлеи мехкашка, кхыча пачхьалкхенашка хилар Ю. В. Андропов хеталь траурни митингаш собранеш.

Вошал долча социалистически мехкий радиош телевиденеи, кхыча доазол декъарча пачхьалкхений телекомпанеш духхьал Москверча Цlеча майдан тIа хиннача траурни митингера йора передачаш. Дунен тIа цIа хезача информационни агентстваш дIадийцад Москвера КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненко, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра А. А. Громыко, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР оборона министра, Советски Союза Маршала Д. Ф. Устинова къамаьлаш.

Доазол декъарча массови информаце средстваша белгалдоах, митинге къамаьл деш КПСС ЦК Генеральни секретара кертагIа ма даккхара, Коммунистически парти дIахо а новкъара ца йоагIаш Ленина хьийхача новкъа, Iилман ларда тIа техкача новкъа — Ленински новкъа гIоргхилари цу даькъ тIара из ярг ца хилари.

Белгалдоах, Ю. В. Андропов дIаволлача дакъа лоацаш социалистически мехкий партийно - пачхьалкхений делегацеш, дунен дукхача пачхьалкхений делегацеш, цIахеза деятелаш хинна хилар.

КПСС ЦК аргIанара йоаллача Пленума ктогаштей Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненко даьча къамаьлан шерра комментареш елга дIахо а хьош, доазол декъарча массови информаце средстваша кертагIдоах машара, доккхийча а кагийча а дерригача халкъашта болча чIоагIачен нийсхоин машара политика дIахоилхьа ше лархIар Советски Союзо чIоагIдаь хилар.

Ханое хиннача траурни митинге КПВ ЦК Политбюро члена, СРВ Министрий Совета Председатела Фам Ван Донга аьлар, Ю. В. Андропов кхалхар Iалальмате доккха хитар да Советски Союза Коммунистически партена а халкъа а, социалистически мехкий халкъаштен дерригача прогрессиви адамаштен. Шай деррига низа энерги КПСС XXVI съезда решенеш кхоачашъяра, Советий мехка экономически оборонин низ чIоагIбара, советски халкъа вахара хьал тоадара, латтан тIара машар чIоагIбара тIадерзадь дола дегIаена социализм эргальккха тоаяра керда теоретически практически декхараш оттадара дIаеннаяр Ю. В. Андропова. Тхо кIоаргга тешаш да, советски коммунисташеи дерригача советски халкъои, Коммунистически парте а Советски пачхьалкхен а гIорваьнна деятель К. У. Черненко керте латтача КПСС ЦК генахьа шоай мугIараш айхха кхота а даь, КПСС XXVI съезда исторически решенеш кхоачашъергхиларахи Советий мехка алсамбаккхара, машара гIулакха духьа коммунизм хьалъяра новкъа уж дIахо гIоргхиларахи.

КПСС ЦК Пленумо, яздy «Нойес Дойчланд» яхача газето (ГДР), хьагойтар КПСС арахьара а чура а ленински политика хувцалургйоацаш хилари партен советски халкъен цхьоагIо йохаргйоацаш хилари. Ю. В. Андропов къастача гIайгIанеча деношка цIаьхха а къаьгга гучадаьлар КПСС барт бохаргбоацаш хилар.

КПСС цхьаннеха хIама а дац, йоах МТИ яхача венгерски телеграфни агентства, халкъа тешамал дезагIа. КПСС ЦК Пленумо. Пленуме а Москве хиннача траурни митинге а К. У. Черненко даьча къамаьлаша баьхьду советски арахьарен чурен политика хувцалургйоацаши лерргIа дIагIоргйолаши хилар, тешаш ду, хIанзарча чIоагIа кхохаденначa дунен халкъашта юкъерча хьалашка Советски Союз машара — чIоагIача а нийсхон а машара политика чаккхьяка чIоагIа лаьрхIа хилара. КПСС ЦК Генеральни секретара баьхдир переговораштa, амма нийсхоии цхьатеррарча кхерамзаленн кIийлен тIа цIеча дег тIарча переговораштa СССР кийча хилар.

КПСС ЦК Пленумо, белгалдаьккхар «Работническо дело» яхача болгарски газето, баьхдир КПСС-ан советски халкъан юкъера цхьоагIо йохаргйоацаш хилар. К. У. Черненко кертагIдаьккхача тайпара, КПСС арахьарен чурен политика нийса хилара, из хано дIадехарашкен цун духаген хьежжа хилара дола тешал да из политика дерригача халкъо чIоагIа хьаллоацаш хилар. КПСС ЦК Генеральни секретара белгалдаьккхар, Советски Союз дIалоYодача хана а хургхилар социалистически мехкий дика доттагIи тешаме союзники. Машар ца бохийтарен из чIоагIбарен гIулакха толам дукхача даькъе из гIулакх социалистически мехкаш из хьинаре, де дагалаьца хIама долаш, бартагIа леладеш хиларах тайпа хургба, хIаьта уж мехкаш де мел девар дергдолаш да машар чIоагIбара. Милитаризма, герз хьадела хьаькъалагIа доацаш сихдаре, кхыча пачхьалкхений чурча гIулакхашта юкъегIертара политика чаккхйоахача Малхбузехьарча империалистически гIоаращa де дехар да из политика дIатассара цун метта машарен цхьана гIулакхаш леладерен политика хараладара.

КПСС ЦК Пленумо, белгалдоах чехословацки «Руде право», чIоагIа дIахайкадаьд Ю. В. Андропова лерригIа а тIагIертта а чаккхьяха КПСС принципиальни политика дIалоязьа лаьрхIа хилар. К. У. Черненко Пленуме даьча къамаьло хьахьокх, КПСС а дерригача [illegible] халкъа теркама юкъьмоттиге латтар КПСС XXVI съездо хьалхашка оттадаь [illegible] хилар: Советски Союза экономически обороннии низ чIоагIбар, советски халкъа вахара боарам лакхбар, машар чIоагIбар. Дикка ца йоалаш шай кхерамале а шай союзникий кхерамале а чIоагIъяра тIадерзадь гIулакхаш деш, Советски Союзо, цун кулгалхоша малбац тIема кхерам адамлена тIера дIабаккхара, дунен халкъашта юкъера хьал тоадара тIаухийта низ. СССР отталый принципиальни лоархIам бола дукха йоккхий машара инициативаш. Дунен халкъашта юкъера общественность хьакхаш я, Малхбузен мехкаш цу хьакъехьа ала доагIар аларга.

КПСС ЦК Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара К. У. Черненко даьча къамаьло къаьгга тешал ду, коммунизм хьалъярен машарен наькъ КПСС политика хувцалургйоаца лини хилара, яхаш язду польски «Трибуна люду». Ю. В. Андропова кулгал а деш дIаболабаь болх юкъарча низаца дIахобахьари дегIадоалабери да из виц ца валара а СССР арахьарен чурен политика хувца ца ялийтар Iалашдаре а де деза эггара дикагIа дола хIама.

К. У. Черненко даьча къамаьлах предупреждени хилар Малхбузенна, яхаш белгалдоаких югославски «Политика экспресс». Цо кертагIдаьккхар, СССР хIанз этта тIема кийчо яра даькъера равновеси йохайтарг ца хилара доаца сихбенача авантюристий дIолденна кертош шелдара эша средствш шай хилийтара цо шай обороноспособность чIоагIъергхилари. Советски а дунен а общественноста лаьрхIа кертагIдаьккхар КПСС ЦК Генеральни секретара, тайп-тайпара общественни строй йола пачхьалкхенаш машаре цхьан хьара принципа хьакъехьарча ленински завета СССР дIахо а тешаме хургхилар.

Ю. В. Андропова ше дийна волаш белгалдаьккхар КНР Госсовета премьера заместитела Вань Ли, дукхаза заявленеш йир Китайцара гIулакхаш тоаде лоаш я Советски Союз, яхаш. «Тхо а да цу тайпара хIама дага долаш, — аьлар Вань Ли. — Массеха консультаци йолаш тоаделар вай шин мехка юкъера гIулакхаш. Сийлахь-воккха шин доалахо из Китайи Советски Союзи. Сийлахь-доккха халкъаш да цу шин мехка халкъаш. Шин мехка халкъашта юкъе традиционни доттагIал латт. Дукхача бахьанегIа новкъарленаш нийсъеннай шин оагIонна юкъера гIулакхаш тоадарга бодача новкъа. Тхо дагдоахаш да, дIахо консультацеш яра наькъаца новкъарленаш дIайоахалургхиларген шин мехка юкъера гIулакхаш меттадоагIаргхиларген. Из да Китайа а Советски Союза а халкъий хьаштешта из машаре, хIаьта из боккхача лоархIаме хургда дерригача дунен машара гIулакха а».

Китайски централни газеташа хьалхарча оагIон тIа арабаьккхаьб К. У. Черненко КПСС ЦК аргIанара йоаццача Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретаралла харжарах бола хоам. «Жэньминь жибао» яхача газето арахьаьккхай К. У. Черненко биографи.

(ТАСС, 14 февраль).

КЪАХЬЕГАМХОЙ ПИСЬМОШ

ДОШ АЬННАЧА ДА

СССР Кхачан программа кхоачашъеча лоархIамс дакъа юкъехь Шалински райпищекомбината коллективо. Толаме кхоачашйир цхьайтталагIча пятилетка кхоалагIча шера план. Планал совгIа 77 эзар сома товарни продукци мах ялъйиккхай, арахийцай 180 эзар условни банка консерваш. Нормативно цIене продукцин дола производственни программа тIехкхоачашъяьй 6 процент. Холуш дакхъеннай дIадахача шера къахьегама овсарле а.

Миштта вIаштIехьдаьлар коллектива уж толамаш даха?

— Толам баккхара дикка новкъостал хилар лерттIа социалистически ахь вIаштIехьъяккхарах, — йоах райпищекомбината парторганизаце секретара заместитела Им-Али Бацарова. — Ерригача производствения звеньяшна, предприятена шоайла шерра яхь а йоаржаль къахьийгар. ХIаьта хIаравар къахьегамах бухсоццаш хьахулаш дар ма хулла дукхагIеи дикагIеи хилийта гIертаи хилча толам а хьахул. Цо торо хилийтар коллектива дукхача болхлой плановн задане хаиал хьалха кхоачашъе. Царех ба кертгерча цеха бригадир Шамсудинова Аьсет, варщица Лабазашева Аьсет, слесарь-наладчик Берсанукаев Ииран, кочегар Тарамов Хьамзат, водитель Дебзиев Iарби, дукха къыбараш. Дика къахьегаш хьабоагIа уж карарча шера а. ХIанз цар балха календара тIа март бутт латт.

Дукха яр комбинате къаьна, тишъенна технологи, миттa дукха дар кулг-кара ду балхаш а. Цудухьа, дIадахача шера къаьстта боккха тернам тIабохийташ леладир уккхаа керда технологи производствана юкъейоалаяр, кулг-кара деча балхаш та механизаци яра дола дешаш. Уж дешаш дIахойодача хана а йоагIаш йола йоакхо с сэаш да. хIана аьлча, хIанз а кулг-кара ду балхаш 30 процент мара механизаци яь доацаклаь.

Шалински пищевикаша къаьстта йоакхо еш лелалу арахеца продукце дикал халданза тоалра. бийдали ахфабрикаташи ма хулла кIезигагIа йоалра гIулакх. Масала, тайп-тайпарча сомех массехк тайпа компоташ хьаяр бахьан долаш шеръяьй арахецача продукце ассортимент. Цул совгIа, кхоляьй 20 тонн совгIа бийдал.

КПСС ЦК декабрьски (1983 ш.) Пленуме белгалдаьккхад: «Договораши заказаши кхоачашдара дакъе боахама кулгалхошкара доагIар цIенхашттагIа хьадехадаьннад. Из яшта да. ХIаьта а хIанз дIаяханза я киловзалаш йола моттигаш, цар йиш хулийт поставкаш лоаттаяра заланеш йиэза кхоачашъяь еце а премеш ийяйта». ХIаьта Шалински пищевикий сий айдеш гIулакх да, дIадахача шера цар шоай дерригa договорни декхараш диэза кхоачашдар.

Доккхий а бехктокхаме я ла шалински пищевникашта карарча шера хьалхашка латта лекхараш а. Тийша хила мегаргва, дош аьннача долаш йолча коллектива уж толаме кхоачашдергхилерах.

М. ЭПЕНДИЕВ.

Укх денош Нохч-ГIалгIай цемёнтик завода коллективо деэдир предприяти болх бе йолаенна итт шу дизара цIей. Из къаьстта чIоагIа белгала хилар, хIана аьлча, ше болх бе йолаелча денз цхьакхта шера план кхоачаш ца еш хьайоагIача цо шера план тIехкхоачашъярах рапорт делар.

Соахка дакъе толамаш денгара-денга дикагIа хулийташ къахьег «ХIара балха дийнахьа дисциплина тIехдикек хьадер дукхагIеи хилийта!» яхача девизагIа шерра социалистически яхь йоаркхальча завода болхлоша. Цу яхье хьалха латташ ба кхеташ йолча пешкий машинист М. Сусаев, цун гIоача У. Хамаев, кхыбараш.

СУРТА ТIА: машинист М. Сусаеви цун гIоача У. Хамаеви.

З. БАТЧАЕВА сурт.

БОЛХЛОЧОХ ДОЛА ДОШ

Шийна карагIдувлача дикача гIулакхоша цIи хеза а Назрановера П. Азриева цIерагIча «Электроинструмент» яхача завода коллектив. Денгара-денга из толамаш доахаш хьайоагIаш хилара кертера бахьан: шоаш беш бола болх беза а безаш, цIенача дог тIара из хьебеш болча къахьегамхоех латташ хилар да аьлча геттара мийса хургдац. КIезига бац царна юкъе къахьегаме ветеранаш. Царех ва сборочни цехера экспортни участка бригадир Нальгиев Iусмана Беслан. Завод хьалъеча дакъа лоацаш хинначарех ва из.

Тайп-тайпара профессеш Iомае заводера Ленинграде курсашка бахарашца слесарь-сборщике специальность карерзаьй Беслана.

Предприятена чIоагIа эшаш дар станокаш яхача цар йоазара бахьан фуд а хейна, гIалатъхьа а лаха цIендаь дIадеккха ховрдола гоэза кулгаш. МоллагIа керда кIема дIадоладечоа халагIа хулилга хоьш ма дий. ХIана аьлча, никъ боккхаш водар из воландаь. Цудухьа дийша а бьнна цIебьыкача, тIехьа тIабоагIачарна шоаш карерзаьь гоэзалеш дIаеьеза езареш шоаш болга дика кхетадеш бар Беслани цун новкъостийи.

ХIанз заводе дукха ба балха тIа дика толамаш доаьаш, Нальгиев Беслан кьехамча дикна кегий нахи мехкарийи. Царех я башке Болало, Нохч-ГIалгIай Ленхехьарче Совета депутат Султыгова Насапхан, Оздоева Хьаве, миттa кхыбараш.

Беслана цхьа балхан дуьцаш:

— Заводе токараш ца тоьаш хиларех слесара болх цхьан юкъа хуьца безаш хилар ca. Механически цехе токара болх беш ва хьаккар. Хьалхе, Ленинграде дешаш волча хана токарни гIулакх кIезиг-дукха дайза хиларах, лоацача хана из сиза кераберзабйр из болх а. Массене йоазар соги: дика токарь хурга хьоэ. Цхьабаньда, со са гешаш вацар сайх дика токарь хургхиларах. ХIана аьлча, слесара-сборщика гоэзал яр соне дагаьлляр.

Беслана токарь волеш дукха къахьегаьзар. Ди тIехьа безалуш хинначa слесара-сборщика балла юха дIатIаваккар из. ТIехьагIо цун цIи хеза хьаар заводе дикагIа болча къахьегамхошта юкъе. Из дувзадения дер ше беш бола болх бе боагIача тайпара дика, шийца балла боахкача новкъостащца сабаре, Iаммарэ, дешнеча дешe да волеш Беслан хиларца.

ДИКАЧА НАХАХ

...чa, къахьега Iамача доаале хиннйна ва.

1968 шере денз болх бе йоаккхача экспортни участка бригадир ва Нальгиев Iусмана Беслан. Ийс сагa латтача бригада сборка еш дола электросверлилкаш экспорте дIауяийташ хиларца, къаьстта цун бригада болхлой бехктохам дукхагIа ба, из дика кхетадеча бригада кьиная айдаь къахьег. ДIадахача шера план бригадо кхоачашйир 15 ноябрь тIаогIаш, укх шере хьалхарча бетта план а тIехкхоачашйир. Къахьегама ветерана балха боагIаш бола мах баь хилар хьаьакх цунна тийннача совгIатеша, «За трудовое отличие», «Ветеран труда» яхача медалеша, «Социалистически яхь котала хьакхар» яхача знакеша ,сийлен грамоташа.

Цеха начальника Костоева Марема йоах:

— Беслан дика болало хилара совгIа, общественни а ва, дукха хана денз цехкома кулгалхо, миттa завода хамкъа тIехьожаме комитета член волеш хьоагIа. НальгиевгIар деэалo шийн вахар заводаца латтад ала деза. ЙоккхагIа боле Беслана шин воI: Зайнапи Цашим юкъера школа ваьккхача заводе балла баьхар шоай да волча цеве. ХIанз балха тIа дика ба а йоалаш къахьегаш ба.

Нальгиевне бIарахьежача хеталу, миштe вIаштIехьдоалаьорl цхьанкха хIамах бIу ца къожабеш мишта къахьега, аьле. Амма Беслан эIамига волча хана дена балла чам бейза...

М. БАРАХОЕВ.

Нохч - ГIалгIай пачхьалкхен университета студент.

Хьинаре къахьегарца

ЦхьайтталагIча пятилетка дикъалагIча шера хьалхарча бетта план толаме кхоачашъяьй тха предприяте коллективо. «Грозэнерго», «Дагэнерго» электроцентралашкарча турбинашта хаддалэа ремонт еш я тха бригада. Сай болх Iалаьмате чIоагIа беза сона, цу балха тIа айса Iоаль опыт дог раьза долаш дIалу аз нагирхошта. Тха бригада хIара доакъашхочо дика кхетадеш да ше еш йола ремонт дика ярга хьежжа теплоцентралашкара оборудовани балха тIа тешаме хургхилар. Укх шера план 30 декабре кхоачашъе дош деннад оаха.

Планови заданеши тIаьйца социалистически декхараши толаме кхоачаш а дaь накъадаха лаьрхIад оаха СССР Лакхехьарча Совете хулача харжамашта. хIаьта коммунистийн парте боашарийн блока кандидаташта тIехьа кхадж тоссача дийнахьа энергетикаша шоаш денна дош кхоачашдаь хургхиларах шеко яц.

А. ЖУЛЬКОВ,

«Грозэнергоремонт» яхача ремонтно-наладочни предприяте слесарий-турбинистий бригадир, Къахьегама Сийлен кхоалагIча степена ордена кавалер.

Новкъосто новкъостах

БРИГАДИРА СИЙ

ПхийттА шу хьалха ера Керимова Умисат Нохч-ГIалгIайчен гIишлои управлене шедагIча СМУ балха. Цхьаккха тайпа балха говзал ца хиларах гIоина дола баххаш дора цо: кирпичаш, маркхал хьатIаккухьаш а кхыдола чоалхане доаца балхаш а. Дукха ха ялалехьа лаьрхIар бетонщица [illegible] ДIауяр дешаш, миттал хиндора Умисата говзал а. Цу дакъе цунна гIо деш бар нешаш Накаева ПаьтIамати Юнусова Марем. ХIаьта уж шоай аргIагIа РСФСР заслуженни гIишлоиоханхочунгара Власова Антонина Ивановнайгара балха опыт хьаийца бар.

— Са аьттув баьлар миттa барт болча коллективе няйсъенна хиларах, — яхаш дувц Керимовас, — укх тайпара болча нахаца болх бар доккха ирс да, со бригадирана хержача хана аз кхетадир цу тайпара болча нахаца моллагIа хало ла атта хургдолга.

ХIанз-м Умисат ше я кагирхой хьехамча, цо боккхача безамца дIалу шийн опыт, шийна довр. хIаьта цунца цхьана тахан болх беш, бетонщина говзал цо кареерзае новкъостал даьнах кIезига бац. Умисата доахкхал а ду царех.

Шоай бригадирах миттa дувц цун ученицас Дадаева Зинас: «Дийнахьа а бус а кIорда ца деш тхона ца ховр хьалхадаккха кийча йолаш, тешаме новкъост хиларал совгIа, доагIар хIаранегара хьадехаш сег я Керимова Умисат, оаха доккха ираз лоархI из тхоай хьехамча йолаш. Мел гIадйода из оаха толам баьккхача, мел хале хет цунна тха аьттув ца баьлча».

Дукха да уж Керимова Умисата бетонщиний бригадо дакъа лоацаш хьалдаь нах чубаха цIенош, производственни объекташ. Хано къеждаьа Умисата гаччагаш, баккъда балхага Iема цун кулгаш хьалхагIа санна низ болаши сихен да. ХIана цун бригада Грозненерча Ленина цIерагIча мехкдаьтта чаккдоахача заводе Г-43-107 яхача установкана лаьрхIача лаборатории корпуса лард йоллара балхаш деш я. Йиллача хаиал дукхха хьалха цар уж балхаш йистедоахаргхиларах шеко яц. цунца цхьана из бригада компрессорни станцена лаьрхIача гIишлои лард йолла кийчо еш а я.

Массаза а санна шоепнара масал гойташ болх бу укхаза бетонщикаша Мурадова Марема, Аизорова Хьавас, Шамаева Зинас, Накаева ПаьтIамата, кхычар. Шоай балха нормаш 120 — 130 процент кхоачаш ца еш ди дIададхийтац царех хIаране. Из а бригадира Керимова Умисата лерттIа наькa къахьегам вIаштIехьбаккха харах доала беркат да.

А. БАШКИН,

СМУ-6 воккхагIа воло инженер.

Сона бакъахьа хет

ГОРОДЕ АВТОБУС ЭШ

Шерагара - шерага бахача нехан паччахьалкхен учреждениешек керда цIенош хьалдарца йоккхагIа хулаш, хоалуш йоагIа мехкадьттахой город Малгобек.

Укх тIехьарча пхе шера пхозза вIаштIардаь дукъаш цIенош хьайдьд города юкъе, керда хьалаь болх бе йоленнай 140 моттиг йола берий беш, дукхха хьалдеш латт цхьацца - шинна фусам йола цIенош. Чуть вахара мел эша коммунальни услугаш йола [illegible] ...довзаш.

Из дерригa дика, наха къоабалдеш да. Цхьабакъда, чIоагIа наха эша а эшаш, тахана города вIаштIехьданкхенза да цхьа хIама — автобус яц города лелаш. Города юкъан цун малiбузеьарча дакъа тIеи а хIара дийнахьа наьха гIулакхаш хулаш йола паччахьалкхен учреждениеш — больница, паспортни стол, военкомат, домоуправлени, сберкасса, кхыдараш. Цудухьа чIоагIа ниттаккьала да города йистошка бахача наха цига къехa, города лелаш автобус ца хилар бакъал долаш.

Болгалдакхха дааш цхьаккха iI из дош цкъа санна дукхазза дийцалга а, города лелаш автобус хулийтаргьа лакалга а. Автотранспортни предприяте кулгалхоша йоах, — «улицашка автобус сеца моттигаш кьайнча, экономически пайдане хургдолаш пассажираш хула, ше къаьстта автобус хулийтаргьа города лелаш».

Из хьалхекхьа ха йиш йолаш мичад. Сона а, миттa дукхачe города [illegible] автобус кьоастаде йиш яр из дош. Города юкъера Инаркъа ухаш а автобус. ХIара дийнахьа кхо автобус хул цу маршрутех лелаш. Уж города гIолла а леларгйолаш вIаштIехьданкха йиш я, кхы совленна автобус а ца эшаш.

Инаркъе ухаш йола автобусаш 10—15 минута пассажираш гулбаларга хьежаш латташ хул городерча остановке. Цига латташ йоаккхача хана кхы пхи минут IотIатехача пargIатта города чакхьала Iхургда цу автобусий. Миттa из дош къоастадича аттагIа а пайданегIа а хургдар.

Iаккха тIехьа ца а йохлаш хIанззахьа дIайолаелийта мара эзац города лела автобусаш. Инаркъера хьайоагIа автобус Ленина улицегIа города малкбоалехьарча дакъах Iочакх а хьинe X. Нурадилова улицагIа юкъейоагIаргьа, цу улицагIа малiбузехьарча йисте кхаччалца дIа а яха больницане юхе гIолла остановке хьея йиш я автобуса. Цигара шийн пассажираш а тIахоашабаь шийн юрторча маршрутагIа дIагIоргьа яа.

Городской транспорта мах оттабе йиш я города юкъе тIехоашача пассажирашта. Масала, цхьан остановке кхаччалца воде а, е города го боакхе а пхи капиг хургдолаш. Билеташ шоферга долаш да.

Миттa вIаштIехьдеккха доагIа, сона хетачох, города автобус лаларгйола гIулакх.

М. МАЛЬСАГОВ,

милице опорни пункта заведующи, тIемаи къахьегамаи ветеран.

Ер дуьлагIа шу да Грозненерча мода ЦIагIа вазалкыщца йолаш коммунистка Сасуева Хьавас болх бу. Хьинаре къахьегача йоIо хIара денна 10—15 процент тIехкхоачашъю дийнахьера шай норма, миттa дика лелабу цо общественни болх а: из я «Чечинтрикотажбыт» объединене партбюро член.

СУРТА ТIА: хьалхарча плана тIа я хьалхе лелаш йола къона коммунистка Хь. Сасуева.

З. БАТЧАЕВА сурт.

Халиковай толам

Шийна болх безаш хилча дакъ толамаш доахаш дIавола саг. Цудухьа сий долаши, наха чIоагIа везаши, лоархIаши а хул из.

Миттa ше цхьа тIаийца болх беза а бенна къахьегарех я доярка Халикова Нижа. Цун хьаьнала къахьегамах доккха беркат довл.

— Оаха йоакха тамаш ю Нижай хьинарах. МоллагIа ше дIадоладаь гIулакх сихен динен чакхдаккхалца сатувш хилац на. Iуйрийна ше балха хьаеча хьалхагIа хIара етт хьоасташ чакхйоал, тIаккха уж латта моттиг цIен а йийя хьашка доаьар дулл. цул тIехьагIа мара долалац Халиковас шийн доахан детта, — йоах доккхал а деш шоай дикагIйолча болхлочох лаьца ферма бригадира Баинев Саiд-Мохьмада.

Нижас оххийтта етт лелабу. ДIадахача шера хIара Iаттагара 4002 килограмм шура яьккхай Халиковас, планагIа кхха йоагIар 2500 килограмм йолаш. Из хьокхам цо болх беш йолча «Самашкинский» совхозе хиина ца Iеш, ерригача Ачхой-Мартановски районе гIолла а эттара лакхагIа ба.

Карарча шера хьалхарча бетта а доахангара хьайсаккха шура лаьгI ца йолийтацш дика хьокхам гойташ къахьийгад Халиковас.

— Тха фермерча берригача доаркаша, скотникаша хаддаьза къовсам лоаттабу хьайбай продукташ яхаран паччахьалкхента уж йоккхара йола планаши тIаийца социалистически декхараши толаме кхоачашдара, — йоах Нижас.

Цо яхар кIаь хIийле йолаш да. Масала, 1983 шере паччахьалкхента шура ехкай 1042 тонн, планагIа йохка йоагIар 880 тонн йолаш. Дика тIехкхоачашьяьй дукха лоханара план а. Уж хьокхамаш доахаш эттара хьинарегIа къахьийгарех цаI Халикова я.

Укх карарча шера а совхоз ка санна дика къахьега лерхIаш я из сий дола доярка.

А. ЗАИНУТДИНОВ,

тIемаи къахьегамаи ветеран.

Новкъостал дех

«ХIАНЗ А САТУВС ОАХА»

г. Назрана Бульварная яхача улицагIа № 16 йолча цIагIа тхо даха хайшар 1977 шера. Юххьанца чIоагIа гIаддаха, дегаш гIоздаьнна хьайзар тхо цу кердача цIагIа тхоашта квартира елча. ХIана аьлча, цIеношка паргIата яр, хьаьша чувеча цу сахьате газови плита хьалотта а йийя хIама кийчде торо я, цIагIара арвала ца везаш кранех хьадоагIар шийла а дIайха а хий. Кхы фу эш вахача сага! Цхьабакъда, тха гIаддахар дIаьха хиланзар. Нийсса кхаь бетта маре пайда ийбанзар оаха дIайхача хих. Цул тIехьагIа из, лекъа хьаст санна, «дайна» хIадаьлар.

ЦIенош Назрановски трикотажни фабрика доалахьа хиларах, цкъа санна дукхаза я из дош увттадаьд оаха цун кулгалхошта а Назрановски жилищно-коммунальни боахама производственни управлени кулгалхошта а хьалхашка. Цхьабакъда, цох хьабоалаш цхьаккха а пайда бац. Цу хана дена дIайха хий кхы хьадепадац тха кранагIа.

Цу хьакъехьа гIо дар оаха шийгара дийхача жилищно-коммунальни боахама производственни управлене начальника хуш дола жоп массаза а цаI да: «Бойлер бIехьъяларах хьадагIац хий, из цIеи ца йича хIама хургдац».

Боккъалдар аьлча, тхо пецдаьхад цу хIамо. Яахворх! шера къоаста ца яллал сел йоккха проблема я из, бойлер цIеньяр?

Тхона ха ловрa, маца лургда цу гIулакха бехктокхаме болча кулгалхоша хьаьдда, нийсса, доагIаш доле жоп.

В. ИЗМАЙЛОВ.

г. Назрань. Бульварная яхача улицагIа № 16 йолча цIен 33-ча квартире вахар.

РЕДАКЦЕГАРА: хах шу дIадаьннад Бульварная яхача улицагIа № 16 йолча цIагIа баха нах шоай декхарашка Назрановски трикотажни фабрика, Назрановски жилищно - коммунальни боахама производственни управлене кулгалхой болча уха. «Чудитар — дошо, дIаьхиар — дото», — яхаш да халкъа кица. Из кица лакхе вай буьцаш болча кулгалхоша шоашта болча пайдане кхетадаьд.

Гучех, водопровода болата турбаел чIоагIагIа да цу цIагIа бахача нахьа сабар, нагахьа санна цу сел доаца йоалача хана а мелча хица кулгаш дилеш кхыметтел лучеи догдоахийла цар ца йоаеш хаьча.

Газета редакце а йоаккх уж кхоачамбоацараш дIацадаккхад. хIама бе-башха ца хеташ леладара меттел унахцIена уйла чуессай. аьнна жоп дарга догдоалилга.

Письмо кепатеха деце а...

Дукха ха йоаццаш редакцегара гIо дехаш каьхат кхаьчар «Чечениигушнефть» производственни объединене чуйоагIача специализированни автотранспортни предприятерча водителаша Алейникова, Костоева, Местоева, Сатуева, Бекова, Эльдальсултанова кхыдь. Цу каьхата йоацда чулоацам укх тайпара бар: специализированни АТП вIашагIъелача денз цига болх беш да тхо Грозненски чхьагIара - коньячни комбината продукци автомашинашца торговле дIакхухьаш. АТП я Червленни яхача станице. ХIаьта тхо дахаш а болх беш а Грозне да. Хьалха дIалхача хана кIирагIа цкъа хьа а еш тхона массанена хьалора путевой листаш. Вона кIиран керда путевой листаш а кхьаш хьавеча АТП специалистага е диспетчерга оаха дIалора оаха баь болх дIагойташ йола тхоашкара путевой листаш. Дика дIабодар тха болх.

ЦIаьхха хиннар фуд а ца ховш, тхо Червленски чхьагIара заводе балха хьожадир. Цига вахаш а болх беш а хинна цкх водитель тхо хинначa балха хьожанир. Цар кьсеа автомашинаш дIа-юха хехкаш дукха бензин доаду, командировочнех ахча кIду, паччахьалкхенна зе а деш. Из гIулакх предприяте кулгалхоша ни. Алиева, Казбекова хIана даьд шо хьажар а бекьдар шийн меттасттадар а дех оаха, яхаш дар дена каьхат.

АТП кулгалхошта редакце дIахайтар цар каралеьца никъ нийса бовалга. ТIаккха цар шоай решени кийцар. Тхога денача наьхата автораш шоаш болх беш хиинача чхьагIара-коньячни комбинате болх бе бисар.

Дуьненан дехьара

Беркатен ӀӀаьгнан гӀойле йолчу кхиамца лелаеш а жиро-советски экономически гӀуллакхий символ а АНДР еза-йоккхачу промышленносте дукхьалиха кхелиях гӀере — Эль-Хаджарера металлургически завод. ХӀинца а болх беш я предприяте юхалагӀча аргӀаяш объекташ. Царйиш хулийт цуй болат лелодара иза шера 1,8—2 миллион тоннаге кхочуш бохкагӀа бе а мехка шинга металлах тоьал дагъа Ӏалашде а.

СУРТА ТӀА: дьвнкӀсара беза стана управлене кортерча пульта операторам Челябинскера А. Гвоздеви (аьрдехьа) цуя алжирски коллеге К. Бенддиенан.

И. ЗОТИНЕИ
К. ДУДАРЕВЕИ
сурт.
ТАСС.

Политически обозревателан заметкаш

ДИАЛОГАЦАРЕИ МАШАРЦАРЕИ ШИ НИКЪ

СССР арахьарча политика принципиальни никъ нийса болга кхетаду дуьнен общественноста. Ше чангхбаьхна никъ чакх а боак, дӀахо боахарг я ба вай мехко. Цул меӀан фуд аьлча, на да, диалог е хӀена советски сагӀув нийча хилар, цунна дукхьала хила цхьанкха тайпа бахьан американски президента Рейгана па хилар. Дуьнен халкъаш та юкъерча обозревателаша даха а доагӀаш белгалдоах иэ, цӀар меттахьара уйла: бераате диалог хабараца а на еш, гӀуланхашна Ӏалашъеш я. Из да, нагахьа санна Вашингтона жестех дийцача, къамаьл дарал совгӀа, США политика ше а хувца езаш хилар. Даккха а доагӀаш белгалдаьккхар Великобритане лейбористски парте лидера Денис Хиле, «нагахьа санна ше ах нальналга кхачача хана Росси шийна накъаьлр Рейгана дезе, цо хьаьла деза, ше мича наха нийчлуш ва».

ХьаьцаргӀя вай, масала, цхьатаррарча кхерамален нима позицехи воих сагӀоина гарга совле йоаккхаргхилахи дегабидле ергйола гӀуллакх ца нийсдалийтара а принцип бакъъинь тӀеаца езаш йола пачтахьалкхенашта юкъерча гӀулакхий область.

ТӀаккха президент Рейган нийча волий шийна из областъ «хьаелла» а США сихъяь геращца нийчъяра программаш кхоачашъяра хьалкавала гӀертилга дита а дита, цига дӀаваха а? США пачтахьалкхен департаментага дӀаденнача советски памятни записка тӀа харцъе йиш йоацача дуьнкача фантаци дӀахьекхад ядерни герзий деррига тайпай керда новкал юха ца йоалаш хьаде гӀертарца США-с тӀема арсеналашта доазув оттадара процесс лоарзагӀа мишта яьккхай.

«США Женеве юхая нийча я», белгала аьлча Европерча юкъерча тахналге доадача ядерни герза доазув оттадара хьакъехьа переговораш е нийча я яхаш дувцача даьссӀча хабарий фу мах ба укх дуьнен тӀа? Циъа ма хиннадий США цига ена. Цу тайпара доазув оттаделта вӀаштӀехьлаккха дег тӀара лаьрхӀа вӀалла а йоацаш. Дукхьал Женеве къаьстта шоьра гуча ма даьларий, сихдаь хьадеш латтача герзаш та тӀера наьха уйла дӀатуьлаелга мара кхы тайпа дакъа переговорашта США хӀанзарча администраце политике ца кхоачадеш хилар.

Цу цхьан деша хинна а Ӏаш яз-м цига. Кхача дешаех лаьца еш йола переговораш тӀема кердача программашта ковкъарле е йолелча, Вашингтон царна юкъера дӀайодар цхьаккха бахьан хьа ца а олаш. Иштта, из дир США-с ядерни герза деш долла масс тайпа тоххамаш цӀендаь дехкарах, герзашца еш йола базар кӀезигъяьах Индийски океанера тӀема гӀулакхаш юхвозарех лаьца еш хиннача переговорий хьакъехьа. Иа бахьан а даьккха ратификаци е ца тугаш Ӏийра США лаьтта кӀал деча ядерни тоххамийи маьршача гӀуланхашта деча ядерни лелхамийи низа доазув оттадара хьакъехьарча 1974-чеи 1976-чен шерий договорашта. ОСВ-2 Договора гӀайгӀанеча кхелах хиннар ше долаш. Уж тайпа бахьанаш а даьха букъ берзабир Вашингтоно ядерни арсеналаш дӀакъовлара хьакъехьа дӀадехачунгахьа, спутникашта дукхьаларча герза мораторе оттаяра хьакъехьарча советски предложенегахьа.

Цу тайпара хьагучабоал Вашингтона «массазйра» цхьа никъ: сихдаь хьадеш дола герзаш юхадеттарал ядерни тӀема кхерам лелбаран тӀадерзадаьча лаихе мел дийцача гӀулакхашта Советски Союзо «хӀаа» яхача хана, США-с хадданза «ах» аьхад. Изамо массаза а американски «ах» дар Гаргарча Малхбоалера доа машара тӀехь нийсхоца къовстадара хьакъехьарча. Персидски залива демилитаризаци яра хьакъехьарча советски предложенешта а иштта дуьнен халкъашта юкъе кхоккам уттабеш йолча кхьгча проблемаех лаьца диалог йолае советски сагӀув гӀеотара а.

Иштта моттиг хилча шийк дерзайа политика мелагӀча «встречни накъний» хьакъехьа хила йиш я къамаьл, вай сенах тешаде гӀерт президент Рейган?

«Мехкарча хьала хьакъехьа» президента Рейгана эгтара тӀехьарча послапех лаьца аьлча, цу тӀа, дуьнен халкъашта юкъерча дукха ца обозревателашта нийса хетачох, «машар безаш» Рейгана аьнла цхьаккха дош чӀоагӀдеш цхьаккха керда идея яц, барт хьадда вӀаштӀехьбаккхара гӀо дергдолаш йола цхьаккхе предложени яц. Цигтара хьайолалу законагӀа ма йоагӀара йола вывод: Кий цӀа хьалхагӀа а санна перспективни йоацача низа позицера, кхерам тӀатувсара позицера леладе дага да СССР-вара гӀулакх.

Цхьабаккъда, диалог цхьатаррарча бӀоьнегӀа е еза, низа позицера а ца еш.

ГӀулакха дукхъ диалог? ХӀаа, нийса да. Диалога ше бокъонца кийча хилар хьакъхьокха йиш яр США-й, нагахьа санна тӀема кхерам мелбаран глобальни гомашна сапиа, иштта советско-американски юкъмоттиге а бӀарчча атмосфере унахцӀена хиннйтаран чахкадаь ха хьакхиьчача доккхийча гӀулакхашка гӀа баьччхабаларе. Нагахьа санна, ард вай, хьалхагӀа ядерни герз вигъе ца даккха аьнна США-с шийна декхар тӀанйцадаларе, Советски Союзо из даьчча тайпара. ТӀаккха цунах хургъенарий шакихе мотт вӀаши мегашболча наьхъа тӀа а баьнна дӀаоттаргболаш хинна эгтара хьалхара маршрут? Тешам бовбеш бола Европе эгта кегар цӀенбаь дӀабаккхара новкъостал дергдацар тӀема низ юкъе ца баккха аьнна ОВД-ена НАТО-ен юкъе договор яра хьакъехьа Варшавски Договоро мошагӀе а еннача предложенена США-с позиции гӀулакх лаьцалаьре? Нагахьа санна, сихдаь герзаш хьаделга космосе дахьара ше уттаеча планех боалла берриа кхерам США президента кхетаборе, хӀанзе а деза дӀайолае йиш йолаш яр космосера Ӏочун космосан низ юкъе боаккхилга хоаддадь дӀадаккхара хьакъехьара переговораш. Цу тайпара переговораш тӀехьааха йиш яц аьнна хет СССР-а.

Е, юххера а, эгтара аттагӀдар, ядерни арсеналаш дӀакъовлара хьакъехьа барт вӀаштӀехьбоаккхилга. Ихьмул доацагӀеи нийсагӀеи никъ хургбеций ядерни герзашта доазув оттадарахи уж кӀезигдарахи еш йолча еррига переговорашна керда низ болара? Цхьабаккъда, цу гӀулакха юхасовца дезаргда тӀема совле яккха ца а гӀерташ ХӀаьта юхасовпар политически лоӀам хьала беза. Американски кулгалхоша «машар безача хабараштаъ» юкъера цу тайпара лоӀам хьагучабаргбий — хано хьахьокхаргда.

Спартак БЕГЛОВ,
(АПН).

Дуьнен халкъашта юкъера машари кхерамзлен бахьан долаш

Шоай низаш шозза совдаха деза машара тӀехьарча къовсамхоша

Дерригдуьнен Машара Совета вице-президента, Канадски машар лорабара конгрессе президента, «Дуьнен халкъашта юкъера машар чӀоагӀбера тӀехьа» яхача Дуьнен халкъашта юкъерча Ленински преме лауреата Джон Моргана Малхбузен Берлине хинна ВСМ президиуми заседани чаккхъьлинчул тӀехьагӀа АПН интервью еннай.

— Фуд канадски машара тӀехьарча болам дӀадехараш?

— Машара тӀехьарча канадски болама юкъе дакъа лоацарех дукха дукхагӀа барана хьаллоаш ядерни арсеналаш кхы хӀама тӀа ца тохаш лоаттаяра концепци. Цул совгӀа, чакхйоаккхаш я Канадех ядерни герз доаца зона яра шерра кампани.

Цхьа чӀоагӀа вӀаштӀехьдоацаш хӀама да тха мехка политикана юкъе. Премьер-министр Трюдо официально машара политика хьаллоацаш да. ХӀана кхьаметтел кхача мехкашка а ухаш цига а тӀахьех цо машар лоаттабара. ХӀаьта, кӀеззига хьалхе цун правительства бокъо еннай Канада территоре тӀа американски тиъмаш долча ракеташта тоххамаш де. Цудухьа оаха, канадски судагара хьадийхадар уж тоххамаш ца дайтилга а ракеташ дӀа ца оттаяйтилга а. Из-м ма бий вахара, канадски халкъа. хӀаьта тӀехьагӀо, хила тӀарлуш да, кхыча халкъий а, американцой шоай ярашта а тӀехьа, граждански саген бокъонашта бола кхерам. Из дош укх деношка дувцаргда суде.

— Малаш ба канадски машара тӀехьарча болама юкъе дакъа лоацараш?

— ТӀехьарча пхе шера герз хьаделга сихдаларца дувзаденна хьахиннай машара тӀехьа къовсам лоаттабеш йола дукха керда организацеш. Уж вӀашагӀъетталу массане а дӀадехараш цаӀ хилара кӀийлен тӀа, хьабу цаӀ боза тӀема дукхьаларо болам. Иштта, Канада территоре тӀа хьахиннай машар хьаллоацача организацей бӀарчча сеть. Канадски машар лорабара конгресса чуйоагӀа 30 совет. хӀаьта еррига Канаде 200 совгӀа яза шар хьаллоацарий йоккха группа.

— Хьона хетарташ, мишта чакхьаьлир Малхбузен Берлине хинна Дерригдуьнен Машара Совета президиума заседани?

— ФРГ, Великобритане, Итале керда американски ядерни ракеташ дӀаувттае йолаярцен. хӀаьта иштта цу гӀулакха жоп луш ГДР а ЧССР а ракеташ оттаеш хилар хьажхайкаларцен дувзаденна геттара сиха гӀульяр из заседани. Оаха йоккха трагеди лерхӀ событеш цу тайпара дегӀаухаш хиларах, цудухьа оаха лерхӀ, Европерчен Къулбаседа Америкерчен машара тӀехьарча къовсамхоша шоай низ шоаза совбаккха беза аьнна. Оаха хьатӀаэцаш хӀама дац, хӀанз эгта хьал хувца, йиш йолаш а дац, хӀаьта машара тӀехьаре болам биза а беза хилар. Из бухаргбац. Из кхы шер а кӀоарг а луш латт, хӀана аьлча адамле хӀалакьяь цӀенъяь дӀаяккхара кхерам болаш ба. Оаха тхоайта де мел могар де деза тӀема кхерам сов ца балийтара.

— ВӀашагӀкхийттача Штатийн Советски Союзан юкъера диалог юхайоаларе йола торонаш йий хьона гуш?

— 1979 шера ВӀашагӀкхийттача Штаташа а НАТО а ракеташ хьаярахи уж дӀанийсъярахц йола решени яьча хана, воих оагӀоно къаьгга залалени йир нагахьа санна малхбузен Европе керда герз оттадой цо а шийй де дезараш дергда аьнна. Из хӀама дергдолаш хилар кердадаьхар еррига переговораш йолалуш. Советски Союза позици нахалгъяьккхий дуьнен тӀарча деррагача мехкашка, хӀаьта массанена йовзаш а я: уж ракеташ араяххалца йоалча хана, переговораш йолаяла йиш яц.

Мишта вӀаштӀехьдергда ракеташ дӀаяхийта, бокъонца йола машара переговораш йолаялийтара? Дукха хӀамаш да укхаза США позицеца дувзаденна. Тха доттагӀаша — американски машара тӀехьара болам хьаллоацарешна — йоах тхоа, цар мехка «машара переговорашъ» олаш яраштa тӀехьара официальни кампани лелаю политически реклама мастера Рональда Рейгана программагӀа. Цу тӀа цӀенхаштта лаьрхӀа дац переговораш е, укхаза дагадар да герз сихдаь хьаделга дӀахо дӀахьар, керда герз Европе оттадар. Цар йоах: «Вашингтона администраци хувцаллаьдаш, Ӏаьдала керте тӀема-промышленни капитала дукхьала отта къонахчал долча кхыча наьха группа аттача, машарах дола хабараштa дукхал хабараш а долаш латтаргдаъ».

Детлеф РЕНХЕЛЬ.
(АПН).
Малхбузен Берлин.

Керда объекташ

САКЪЕРДАМЕ ХУРГЬЯ БЕРАШТА

Старопромысловски районе венача саго зувргдолаш да укхаза хьалдаь керда йоаза вӀаштӀердаь цӀа. Хоза хьалдеттача, цӀай бессара тхьахьейа кораш долаш цо шийна терхам тӀеоз. № 37 йолча юкъерча школа юхе хьалдаьча цу цӀагӀа хӀара Ӏуйрийна чудолхаш бӀаргаго йиш хургья деша дака ха кланза дола бераш — иа берий яслеш - сад я.

Нохч-ГӀалгӀай гӀишлонгъяра управлене ПМК - 105 болхлоша хьалдьча № 139 йолча яслех-садих «Кристаллик» аьлча цӀи тиллий.

— Тхоза дика хет берий учреждене администраци тхоей балха раьза йолаш, тха болхлоша цхьа ди тӀехьа ца боалаш йилача хана дӀаелар из учреждени, — йоал ПМК-105 начальника Н. Мальсагова. — Цига болх баьраьта никъе къаьстта белгала ба Дакаев Мусай бригадера каменщикаш, штукатураш Б. Халимова, Б. Ситникова къьбераш.

— Районерча берашта докха совгӀат да из, — йоах берий беша заведующе Л. Титкова. — Цьан шерагара пхе шерага кхаччалий ханаш йола 140 бер хургда укхаза. Бераашта салаӀара лаьрхӀа цӀеноза сийрда а паргӀата а да, хӀарадар тӀкьаь пхиъ бера лаьрхӀа да.

Иштта йолаш я музыкальни зал, цу чу латт пианино, йолаш я босбола телевизор, радиола. Ловзарашта лаьрхӀача цӀеноша берашка хьежаш да тайп-тайпара ловзоргаш, ловзарашта къахьегажа момент юкъеӀоалаеш йола инструменташ. Дийнача Ӏалача уголоке Ӏалам дайза ца Ӏеш, цар торо хургъя чкъаьрилгашта Ӏувал лоаттаде, тайп-тайпара баьцаш дегӀаахарга бӀаргдаьхха.

Заводски йоаца хана, фега ардаьхача бераашта йолаш я ловзарий комплекс — чухехкадала гувналгаш, бурчолгаш, кхьдараш. Шеко яц бераашта кердача ясленашка-саде сакъердаме а дика а хургхилярах.

А. ПЬЯНИКОВ.

НОВ. Л. Д. АЛМАЗОВАННА НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИИЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Дуккхача шерашка партийни органашка болх барах, республика общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах, аьхха дийнахьа дена 50 шу дизарца дувзаденна Нохч-ГӀалгӀай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума Сиилен грамота лойла нов. Алмазова Любовь Давыдовнина — КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома организационно-партийни балха отдела заведующе заместителла.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. ВОКОВ.
Нохч-ГӀалгӀай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1984 ш., 14 февраль.

Нохч-ГӀалгӀай респотребсоюза производственни комбинате дика йовзаш я къахьегаме хьалхалаттарех цаӀ йола швея-мотористка, шинаре общественница Асхабова Залпа. Дика къахьийга ца Ӏеш, новкъосташта шийна могаш дола гӀо-новкъостал деш хьайоагӀа из. Къаьстта цун новкъостал эш производстве дукхьашха нийсбеначча къоначо мехкараштa. Ше Ӏомадаьр, шийна ховр намаьрша дӀалу цо царна.

СУРТА ТӀА: швея-мотористка З. Асхабова.

З. БАТЧАЕВА сурт.

ШАХМАТАШ

Турнира бархӀ тур чаккхьаьннаул тӀехьагӀа Москоски областера С. Камшонкова Нохч-ГӀалгӀайчерера Р. Яндербиева хоа а вaь, лидер волча Ростоверча А. Остроаскона тӀехьхийнна цун мехкахо А. Петрушин. Цу шинне а хӀаза ялх-ялх очко я. ХӀаьта, деа доагӀа, цига цӀаьаь-цӀаьа ца эйаш хьовгӀаш яр А. Островски волга, Е. Шевелевичен, Ю. Шабановен, В. Штыренковен, В. Дорошкевичен 4 1/2 очкош йолаш ба.

Лидераш болчарна юкъера вож партеш чаккхъьлар шита: Е. Шевелевича эшавир С. Камшонков, Воронежерча Луковниковцеи, А. Островецеи, А. Петрушинцеи цунна хинна ловзараш чаккхьалар цхьанкха кот ца воалаш. А. Петрушинал котваьлар А. Островский, А. Гостгоферцеи С. Камшонковцеи хиннача ловзарашка цо йийкъар очкош. Волгоградерча В. Штыренковс эшавир Орджоникидзера П. Зингиани Н. Пургин, машаре дӀадьекъьстар цун Воронежерча А. Луковниковцеи Краснодарерча В. Дорошкевичцеи хинна ловзараш.

Машаре дӀанъаьстар А. Гостгоферцеи С. Камшонковцеи Р. Гусейнова хинна вӀашагӀкхетараш а.

Чаккхьалинад турнира ах дакъа. Цига дика аьттув баьннаб ростовчаний.

12 феврале хилар 9 тур. Цига Р. Яндарбиев эша а вaь кхы а дикагӀа тоадир шийн гӀулакх лидер волча А. Островскес. Куйбышевера Ю. Якович котваьлар Н. Пургинал.

Шоайла очко йийкъар Ставрополерча М. Уманскеи В. Дорошкевичен.

М. РИКМАН,
турнира корттера судья.

Суда залера

Зулама никъ бехкар—вай декхар

СССР Конституце цхьанна а сага бокъо лац социалистически доалахьенах шийна ца боагӀа пайда ийбе.

Амма, Насаев Рамзан Халидовича Конституци кхыча тайпара кхетаю. Грозненски автокомбинате шофер - экспедитор болх беш волаш 1983 шера 10-ча июне цо машинанаькъа станце товарно-транспортни накладнойх 28 яьшка автозапчасташ хьайийр «Промтовары» яхача Грозненски объединене тика чу дӀачуяла. Баккъда, уж нийса волаш цо хьайийлалай яьшка. Цу чура Рамзана дохкъябаьб 325 сома мехьа «Москвича» 94 поршенева гӀоз.

Цул тӀехьагӀа, следственни органаша ше гуча а ваьккха уголовни бехктоккхаме эзача, даь зе цо юхеметтаоттадир.

Цу хаппалца ВЛКСМ члена Насаевх зуламхо хургва аьнна вӀалла дага а дацар. Цо тӀехдика дешаш яьккхаяр технически училища. Укхаза Ӏомаьяр электрогазосваркаш говзал. Цул тӀехьагӀа Советски Эскаре гӀулакх деш хиннав. Даьхенна хьалхашкара декхар лерттӀа кхоачашдарах Рамзана даьна, нанна бераьл а оалаш наькъат дайтар эскара даьъа командоване.

Эскара гӀулакх даь цӀавенначул тӀехьагӀа Рамзана чӀоагӀа езаелар машинаш. Цудухьа автокомбинате балха эттар. Цул тӀехьагӀа сага йоалаь нах санна ваха хайре. Цхьабаккъда, наха санна вахa-м ханзар.

Цо даьча зуламах Заводской РОВД воккхагӀволча следователь, милице подполковника Л. Ажиева къамаьл де лаьрхӀар Грозненски автокомбината коллективе. Собране дакъа лоацаш вав 220 саг. Цига къамаьл даьча къахьегамхоша тӀатоӀабаь бехи баьккхар Рамзацах. ДӀахайтар мел ийрча зуламе никъ ба цо хьалаьцар, шоеш из никъ бехкаргболга Ӏ. Насаева ше даь зулам кхеталга а ше гӀалат вaьнна хилар харга а хьежа коллективо лаьрхӀар цунна общественни защитник оттаве.

Насаева шийтара даьнна декхача гӀалат кхетадаьлга а из чӀоагӀа дехке ваьннилга а кхетадаьча судо гуманни решени йир: чувалла ца а да тохаш витар из, баккъда, пхе шера материальни-бехктоккхамеча балхе тӀа хила бокъо ялацар.

ХӀаьта хаттар отт: [redacted] шиъ шу мара ца даьннача Насаева хӀана даьд из зулам, аьнна?

Керттера бахьан да цо болх бечa коллективе политико - кхетама болх лерттӀа ца лелабар, къоначa специалисташта е на йоагӀа йоакхо а терко а ца елга.

Зулам ца дайтара тӀабераьбаь болх коллективашка даим дӀабахьар правоохранительни органий хинна ца Ӏеш, хӀаране декхар да. ХӀаьта, массане а ца кхетадой кӀеззигагӀа хургда зуламаш.

В. КОСТРУБА,
Заводской районa халкъа суда председатель.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ

№ 10 йолча Грозненски технически училища КХАЙКАДУ

1984—1985 дешара шера дешархой хьалйбере хилар.

Укх специальностех:

Архитектурно-гӀишлон яра профила чертежникаш - конструктораш.

Дешаш йоаккхаргйола ха 1,5 шу. Образовани 10 класс. Стипенди 30 сом.

Занятеш йолалургья 1984 шера 1 марта.

Деша боагӀарашта ер документаш еш:

Заявлени, образованех дола документ.

Вахачера справка.

Размер 3х4 дола 4 фотосурт.

Ваьча хана тешал е паспорт.

ТӀема билет е приписной тешал.

№ 286 йолча формах йола медицински справка.

Училище дӀанийцараш деша болабеннача шоллагӀча шера НГӀАССР проектни организацешка штатни производственни практика кух, цига доагӀача алхех 50 процент стипенден тӀа а датталуш.

Эшаш бола кагий нахи мехкарийна общежитие Ӏалашбу.

Училище тӀехдика йистелча а яьккха шоай специальностех болх беш барараш хьочнех сайрийнен дешаргдолаш конкурс а йоацаш шоай специальносташта гаргарча вузашкеи техникумашкеи дӀанийбу.

Училище тӀехдика йистелъяхa дешархой индустриально педагогически техникумашкеи профтехобразовани институташкеи хьежабу.

Училища адрес: г. Грозный, 364007, Заводской район. Социалистически ул., 40, ТУ-10. Телефон 9-18-03. Цига ух №№ 2, 5 йола трамвайш №№ 3, 3А, 33 йола автобусаш («Дуьхьнина» яхача остановке кхачачалца).

Хоттнаш

Тахан республике гӀоллен Грознев моркаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лайгӀо лоа а делхаш, малхбоалехьара секунде 5—10 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 0—5, Грозне 1—3 градус шелал йолаш хилен тарлу.

Кхоана моркаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лайгӀо лоа а делхаш, тайп-тайпарча оагӀонашкахьара секунде 3—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана 9—14, дийнахьа 1—6 градус шелал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ТЕЛЕВИДЕНИ

16 ФЕВРАЛЬ
II ПРОГРАММА

17.15 — Документальни фильм.
17.30 — «Хьона хий токара [illegible] е». Специалиста къамаьл.
17.50 — Іомаш - популярни фильм.
18.10 — «Нохч - ГӀалгӀайчен дие».
20.20 — Производства культура лакха хилийтаре тӀехьа». Общественни хьажара итогаш.
20.50 — Фильм.

17 ФЕВРАЛЬ
II ПРОГРАММА

17.00 — Дешархошта. Кинопрограмма.
17.40 — «Шеана, дайи нохчийн» (гӀалгӀай меттала).
18.10 — «Нохч - ГӀалгӀайчен ди».
19.05 — Литературни передача. Н. Музаева иллеш (нохчий меттала).
19.45 — «Ваханские» яха художественни фильм.

РАДИО

16 ФЕВРАЛЬ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.43 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
8.23 — «Сердало» газета обзор.
8.30 — Передачий программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачий программа (гӀалгӀай меттала).
8.35 — Реклама (эрсий меттала).
8.40 — «Мехкдаьтта — вай беркат. Цоа йиза пайда эцара дейхарани практикаш». Передача ихьаланга (эрсий меттала).
11.15 — «Корманашта накъадолахар» «Керманий участка» (нохчий меттала).
11.30 — «Микрофонаца Грозне гӀеилла» яха радиовыпуск (эрсий меттала).
11.45 — Мичурина цӀерагӀча совхоза доярка Т. Идуеваина дола радиооткрытка (нохчий меттала).
16.15 — Моттигерча композиторий иллеш (гӀалгӀай меттала).
17.15 — Передачий программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.16 — «Патриот» яха радиожурнал (нохчий меттала).
17.21 — Халкъа иллеш (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала).
18.30 — Хьайбаш лелабар — ударни фронт! «Шира дуьнен гӀа лынкар» (гӀалгӀай меттала).
18.40 — «Хаалинъа тӀехьенний болх беш ба» (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — «Золотоволосая» яха Н. Жиганова операгӀа оттаьйола музыкальни передача.
17.55 — Х. Осмиева лекци дувцараш.
18.15 — С. Цугаева произведенешцара концерт.

17 ФЕВРАЛЬ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
8.23 — «Ленинан никъ» газета обзор.
8.30 — Передачий программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачий программа (нохчий меттала).
8.35 — Сакъердаме дешараши хелхараши (нохчий меттала).
11.15 — Депутаталла кандидатех лаьца дувц оаха. Т. Халгуев (эрсий меттала).
11.30 — «Кагийчар кхаллеш» (гӀалгӀай меттала).
11.45 — Кхачам программа — дерригача халкъа гӀулакх (эрсий меттала).
16.15 — «Поэтически сборникий оагӀонашка гӀеила» (нохчий меттала).
16.35 — «Кагирхой вахара» яха радиовыпуск (нохчий меттала).
17.15 — Передачий программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.16 — «ДоттагӀий лазаш» (эрсий меттала).
17.31 — «ЦӀе кийгаш» (гӀалгӀай меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала).
18.30 — «Дуьтара накъ» (эрсий меттала).
18.40 — «Вахара хьисап — советски» (гӀалгӀай меттала).

УКВ

17.00 — В. Ханчев. «Дешув». Радиоспектакль.
17.40 — «П е с н я к и» яха А. Ведзижева дуьйцар.
18.15 — Урус - Мартанерча художественни самодеятельноста дакъалоацархой выступлени.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехктоккхама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностен транспортен — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; кехаташ — 2-85-64; корректорска — 2-89-68.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-68.

Газет арадувл шинарей, ерей, шоаттей деношка

СФ05053. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 635.